

merhaba

Sevgili eğitim ve bilim emekçisi kadınlar; Eğitim Sen Kadın Dergisi kış sayısıyla bir kez daha **MERHABA...**

Ankara Katliamı'nın yüreğimizde açtığı yara tazeliğini korurken bir kez daha yıldızlara uğurladığımız arkadaşlarımızı anıyor ve dergimizin bu sayısını onlara atfediyoruz.

Barış şehitlerimize verdiğimiz mücadele sözünün bilinci ile hazırladığımız bu sayımızda; Merkez Kadın Sekreterimiz Ebru Yiğit geçtiğimiz sürece dair değerlendirmeler yaptığı "Katliamlara ve Savaşa İnat Mücadeleyi Büyütüyoruz" başlıklı perspektif yazısı ile bizimle birlikte. AKP'nin 64. Hükümet programının kadınlar için ne anlama geldiğini anlattığı "AKP Cinsiyetçiliğe Tutarlı ve İstikrarlı Şekilde Devam Ediyor" yazısı ile KESK Kadın Sekreteri Gülistan Atasoy'u konuk ediyoruz sayfalarımıza. Kadın özgürlük mücadelesinde önemli deneyimler biriktiren sendikamız, 3. Kadın Kurultayı'na hazırlanıyor. Tarihimizden öğrenme ve güç alma perspektifi ile başlattığımız kurultay çalışmalarımızda Eğitim Sen'in yürüdüğü zorlu yolda Elif Akgül Ateş, "Eğitim Sen'in Cinsiyet Eşitsizliğine Yönelik Mücadelesi" başlıklı yazısı ile güçlü bir bellek oluşturmamıza katkı sunuyor.

Masallar çocuklar için ne kadar önemlidir? diye soran Elif Dumanlı "Karşı Masal: Siyah Pelerinli Kız" yazısı ile masalların yapısını alt üst edip toplumsal cinsiyete duyarlı iletilerle masalları yeniden inşa etmenin çözüm olabileceğini anlatıyor. Kız çocuğu olarak büyümenin ne demek olduğunu Hatice Kapusuz bir kez de "Türkiye'de Kız Çocukları" adlı yazısı ile birlikte; Zorla Alınan Kadınlar için Mücadele Platformu üyesi Nurcan Baysal, "İŞİD Tarafından Zorla Alınan Kadınlar" yazısı ile İŞİD barbarlığının kadın düşmanlığını da okuyabilirsiniz.

KEİG platformu düzenlediği 'Çalışma yaşamında kadınlar' forumu ile kayıt dışı çalışan ve mavi yakalı kadınların çalışma yaşamındaki deneyimlerinin anlatıldığı yazı oldukça ilgi çekici. Handan Çağlayan 'Özel İstihdam Büroları ve Kadın istihdamı' yazısıyla Türkiye'de kadın istihdamının genel özellikleri itibari ile pek iç açıcı olmayan durumunu ve 2000'li yılların başlarından itibaren AKP'nin gündeminde olan esnekleşme ve güvencesizleşmeyi anlatıyor.

Edebiyat dünyası peş peşe yaprak dökerken 'Mücadeleyi inceliklerle işleyen kadın şair: Gülten Akın' yazısı ile Cemile Çakır'ın kaleminden okuyoruz Gülten Akın'ı. Barış Şehitlerimizi anlatırken her bir sözcük boğazımızda düğümleniyor. Şirin Kılıçalp'ın büyüttüğü barış yürüyüşünü Eğitim Sen 3 No'lu Şube üyesi Çiğdem Yerlikaya anlatırken, Eğitim Sen Çerkezköy temsilcisi ve Ankara Katliamı Gazisi Ayşegül Duman, "Evet, içime sığmayan, ifade edemediğim o kadar çok şey var ki... Anlatmaya çalıştım dilimin, yüreğimin müsaade ettiği kadarıyla 10 Ekim 2015 'i... Unutulmayacak kanlı gün..." sözleri ile 10 Ekim Ankara katliamında yaşadıklarını kaleme aldı.

Dergimize yazıları ile emek veren arkadaşlarımıza teşekkür etmeden önce, bir önceki Kadın Dergisinde "Suruç" yazısı ile aramızda olan ancak ismini yazmayı unuttuğumuz Eğitim Sen İstanbul 5 No'lu Şube üyesi Sema Uçar ve "Eğitim Politikalarının Kadın Eğitim Emekçileri Açısından Değerlendirilmesi" yazısında Songül Başbuğ arkadaşımızın soyadının yanlış yazımı için affına sığınıyor ve emekleri için tekrar teşekkür ediyoruz.

Herkese keyifli okumalar...

Katliamlara ve Savaşa İnat Mücadeleyi Büyütüyoruz

Ebru Yiğit

Merkez Kadın Sekreteri

Savaş ve katliamların gölgesinde geçen 1 Kasım seçimlerini geride bıraktık. Suruç Katliamı ile birlikte ezilenlere, muhaliflere, sosyalistlere, demokratlara ve Kürt halkına savaş açan AKP, 10 Ekim’de Ankara’da yapmak istediğimiz ‘Barış ve Demokrasi Mitingi’ni kana buladı. Suruç, Cizre, Varto ve Silvan başta olmak üzere AKP’nin katliamlarına sessiz kalmayan,

demokrasinin herkese lazım olduğunun bilincinde olan, bu ülkede eşit haklar temelinde kardeşçe yaşayabilmenin umudunu taşıyan on binlerce insan Ankara’da barış talebini dillendirmek ve bu kirli savaşı istemediğini haykırmak için bir araya gelmişti. KESK, DİSK, TMOBB ve TTB’nin barış çağrısına İstanbul’dan Diyarbakır’a, Edirne’den Kars’a ülkenin dört bir yanından insanlar; umutlarını, hayallerini,

şarkılarını, zılgıtlarını, bayraklarını, kısaca tüm farklılıklarını ve bu farklılıkların zenginlik olduğu inancını alıp gelerek yanıt vermişti. Barıştan ve eşit yaşamaktan korkanlar, yaptıkları katliamla 100 arkadaşımızı katlettiler. AKP, bir kez daha ezilenlerden, emekçilerden, barış isteyenlerden ne kadar çok korktuğunu kanıtlamış oldu. Katliam sonrası estirilen korku terörü ile sokakları emekçilere yasaklayan Hükümet, korku paranoyası ve savaş tehdidi ile kazandığı 1 Kasım seçimlerinden sonra daha pervasız ve düşmanca saldırdı.

Bizler 10 Ekim Katliamı'nın yaralarını sararken Sur, Nusaybin ve Silvan'daki katliamlar daha fazla yara açtı yüreğimizde. Cizre'de bedeni buzdolabında bekletilen

Cemile'nin acısına, Nusaybin'de evinin merdivenlerinde katledilen hamile Selamet Yeşilmen'in acısı ve öfkesi eklendi. Halkın 7 Haziran iradesini tanımayan Erdoğan, Kürt halkının öz yönetim iradesini açıkladığı her yerde peş peşe sokağa çıkma yasağı ilan ederek katliam yaptı, yapmaya devam ediyor.

Emperyalistlerin besleyip büyüttüğü faşist dinci çete IŞİD, Ortadoğu'da direnen halkların ve özgür kadınların iradesine çarpıyor ve geriliyor. Köşe sıkıştığı her durumda bir zamanlar emperyalist politikalar sonucu kendisini destekleyen ülkelerin halklarına karşı katliam yapıyor. Paris ve Beyrut Katliamları'nda olduğu gibi emperyalistlerin kirli politikalarının faturası

emekçi halklara çıkarılıyor. Dünya artık hiç kimse için güvenli bir yer değil. Bir kez daha Ortadoğu'ya gönderilen her silahın, sokulan her çomağın sahibini vurduğu çok açık bir şekilde görülüyor. Gün, dünya işçi ve emekçilerinin, ezilen halklarının IŞİD barbarlığı ve emperyalist savaflara karşı Kürt halkı başta olmak üzere direnen halklarla birlikte olma zamanıdır.

Bu kirli savaş cinsiyetçilikten besleniyor

AKP, yürüttüğü bu kirli savaşı cinsiyetçilik üzerine kurarken Kürt illerinde Esadullah Timleri, akıl hocası IŞİD'in yöntemleri ile kadınlara savaş açıyor. Kendi yaşam alanını, iradesini, canını koruyan kadınlar Rojava'dan aldığı güçle öz savunmasını geliştiriyor. Savaşın dili cinsiyetçilik olurken kadınların dili direniş, parolası öz savunma oluyor. AKP, her köşeye sıkıştığında kadınlara saldırıyor: Barış isteyen, direnen, erkek egemenliğine kafa tutan kadınlara...

Ülkede kirli savaş yürütülürken, adı konulmamış ikinci bir savaş kadınlara ilan ediliyor. Kadın katliamları artarken erkek yargı, medya ve yasalar eliyle cins kırımı yaşanıyor. Kadın katillerine sahte adalet önünde kravat taktı, saygın tutum, çok sevdi gibi uyduruk gerekçelerle tahrik indirimi uygulanıyor. Erkek egemen sistem kadın katliamlarını kendi eliyle meşrulaştırırken, kadın katillerini de ödüllendiriliyor.

Kadınlar sokakta, isyanda

Tüm katliamlara ve savaş politikalarına rağmen kadınlar susmuyor, isyanı büyütüyor. Sokakları korku imparatorluğu ile teslim almaya çalışan AKP ve erkek egemenliğine inat kadınlar 25 Kasım'da

alanlara aktı. Türkiye'nin dört bir yanında kadınlar; savaşa, katliamlara, kadın cinayetlerine, taciz- tecavüze ve devlet şiddetine karşı mücadele ve öz savunma çağrısı yaptı. Suruç ve Ankara Katliamı başta olmak üzere sonsuzluğa uğurladığımız kadınlara 'barış ve mücadele' sözü veren kadınlar, isyanı büyüteceklerini sokaklarda gösterdi.

Kadın katliamlarına karşı mücadelemiz sürece derken somut bir kazanım Mersin'den geldi. Vahşice katledilen ve kadınların isyanında sembolleşen Özge Can Aslan'ın katillerine müebbet hapis cezası verilirken hiçbir indirim uygulanmadı. Bir kez daha kadın katliamlarında mücadelenin ve ısrarın erkek egemen yargıyı gerilettiğini ve kadın dayanışmasının kazandığını görmüş olduk. Kararlılığımızı bileyen bu dava ile daha fazla mücadele ve örgütlenme şiarı ile şimdi diğer kadın katillerinin cezalandırılmasını sağlama sorumluluğu ile karşı karşıya olduğumuzu biliyoruz.

3. Kadın Kurultayımıza hazırlanıyoruz

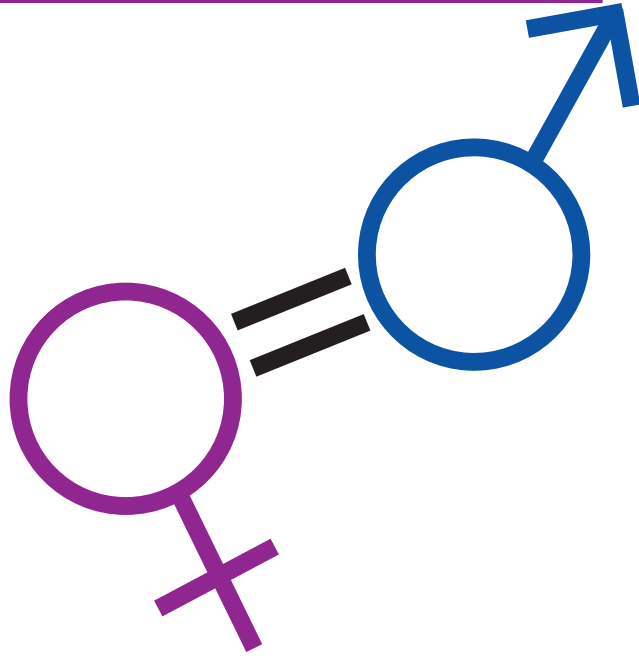
Erkek egemen sistem topyekûn saldırırken kadınlara, biz Eğitim Sen'li kadınlar olarak kadın örgütlü mücadeleyi büyütme için güçlü kadın iradesine ve aklına sahip olmamız gerektiğinin bilincindeyiz. Kadın özgürlük mücadelesinde ciddi bir yere ve önemli deneyimlere sahip olarak tarihimizden aldığımız güçle kurultay hazırlık çalışmalarına başladık. Önümüzdeki dönem kadın mücadelesinin ihtiyaçlarını ve erkek egemen sistemin saldırılarına karşı ortak mücadele hattı geliştirmek ve süreci birlikte tartışmak için tüm Eğitim Sen'li kadınları bu çalışmayı büyütme davet ediyoruz.

AKP, Cinsiyetçiliğe Tutarlı ve İstikrarlı Şekilde Devam Ediyor

Gülistan Atasoy
KESK Kadın Sekreteri

Meşhur istikrar süslemesiyle halkımıza arzı endam ettirilen 64. hükümet programı açıklandı. 'Müjdeli' yeni haberler edasıyla sunulan programdan biz kadınların payına neler düştüğünü bilmek için müneccim olmaya gerek yok elbette. 13 yıllık iktidarı boyunca sürdürdüğü istikrarın sonucunda, 7 Haziran'da halkların verdiği özgürlük, demokrasi ve eşitlik cevabına tahammül göstermeyip, yeniden körüklediği savaş ortamında baskı ve şiddet politikalarıyla elde ettiği 'gücün' zehirlenmesini yaşayan AKP'nin yeni hükümet programını "Yaptıklarımız yapacaklarımızın teminatıdır" cümlesiyle özetleyebiliriz.

İstikrarın bedelini en ağır ödeyenler olarak, kadınlar lehine hiçbir beklentimiz olmamasına rağmen; bizi bekleyen yeni zorluklara karşı mücadele etmenin doğru yol ve yöntemlerini bulmak açısından açıklanan programa göz atmakta fayda var. Seçim beyannamesinde de yer aldığı şekilde sürekli "kadınlarımız" şeklinde sahiplik dilinin kurulduğu program 13 yıllık AKP pratiğinde olduğu gibi kadınlar adına konuşma, düşünme ve karar verme

anlayışının devam edeceğini gösteriyor. 'Kadınlarımız toplumsal hayatın olduğu kadar ailelerimizin de temel direğidir' şeklinde başlayan kadın bölümünde, muhafazakar toplumun ahlaki değerleriyle, ailenin güçlendirilmesi odaklı kalkınma politikalarının hayata geçirilmesinde kadının ev içi emeği ve annelik kimliği pekiştirmelerinin bu dönemde de, itinayla sürdürüleceği müjdeleniyor. Bu alanda sürdürülen çalışmaların ne kadar 'başarılı' olduğu hatırlatılarak aynı yolda kararlılıkla devam edileceği de sık sık vurgulanıyor.

Fırsat Eşitliği Değil Cinsiyet Eşitliği!

Kadınların itirazına rağmen kadın- erkek eşitliği yerine kadın- erkek fırsat eşitliği olarak TBMM bünyesinde kurulan komisyonun, farkındalık geliştirici programların arttırılacağı sözü verilen ilk icratı çok geçmeden hayata geçirildi. Var olan cinsiyetçiliği fırsata dönüştüren AKP, KEFEK'in yeni dönem geçici başkanlığına erkek bir üye seçti. Komisyonunda bulunan AKP'li üyelerin oylarıyla 20 kadın üyeye karşın, var olan 6 erkekten birinin başkanlığa daha uygun olduğuna 'kanaat getirildi'. Kadın erkek eşitsizliğinin fırsatlara ulaşmada ki farkındalıkla çözüleceğini düşünen bu zihniyetin önümüzdeki süreçte kimlere fırsat, kimlere eşitlik sağlayacağını hep birlikte göreceğiz.

Aynası İştir Hükümetin, Lafa Bakılmaz!

"Genel olarak şiddete, özel olarak da kadına yönelik şiddete karşı her türlü yasal korunma sağlanması ve yasaların etkin şekilde kullanılmasını sağlayacağız. Ayrıca şiddete uğrayan kadınların başvurabilecekleri, bilgi ve destek merkezlerini daha işlevsel hale getireceğiz" denilen programa inanmayı bizde isterdik elbette. Ancak son 13 yılda kadın cinayetlerinde yaşanan %1400 artış, kadın katillerine uygulanan haksız tahrik, saygın tutum, aşırı sevgi gibi ceza indirimlerinin hiçbirinin tesadüf olmadığını çok iyi biliyoruz. Geçici AKP hükümetinin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı "Zorla güzellik olur" derken 64. Hükümetin yeni Aile Bakanı ise 'Kadına yönelik şiddetin dile getirilmesi diğer şiddet biçimlerini örtüyor' diyerek niyetini ve zihniyetini apaçık ortaya

"Erkek şiddetinin yanı sıra devlet şiddetiyle katledilen kadınların sayısının her gün arttığı ülkemizde, savaşın meşrulaştırdığı şiddet; biz kadınların hayatında tekçi, cinsiyetçi, mezhepçi ve militarist anlayışla bizzat AKP eliyle sürdürülüyor."

koymuş bulunuyor. Koruma isteyen kadınları bile korumayan, şiddete uğrayan kadınların 7/24 başvurabileceği destek birimlerinde yaşanan onlarca eksikliğin giderilebilmesi bir yana dursun, imza atılan uluslararası sözleşmelerin gereğini yapmaktan ısrarla kaçınan ve bu sorunun çözümünde kadına yönelik şiddetle mücadele eden kadın örgütleri yerine Diyanet Başkanlığı, aile imamları ve arabuluculuk sistemiyle çözümlenmeyi hedefleyen hükümetin başarılı olma şansı da niyeti de bulunmuyor maalesef.

Erkek şiddetinin yanı sıra devlet şiddetiyle katledilen kadınların sayısının her gün arttığı ülkemizde, savaşın meşrulaştırdığı şiddet; biz kadınların hayatında tekçi, cinsiyetçi, mezhepçi ve militarist anlayışla bizzat AKP eliyle sürdürülüyor. 'Galoş giy' dediği için öldürülen Dilek Doğan, Nusaybin'de kapısının önünde katledilen Selamet Yeşilmen, evinde yargısız infazla katledilen Dilan Kortak 'ın ve daha pek çok kadının katliamının faillerinin devletin korumasında

olduğu bir ülkede, siyasi iktidardan kadınları kim koruyacak diye sormadan edemiyoruz doğrusu.

Her yıl binlerce çocuğun eğitimden uzaklaştırılması, ucuz ve düşük ücretli işlerde çalışmaya zorlanması; mülksüzleştirme, yoksullaştırma ve göç politikalarıdır. Bu sorunun muhatabı olan siyasi iktidarın kendisini sorunun dışındagören yaklaşımı ve 64. Hükümet Programı'nda

yer alan geçici çözüm önerileri sorunu derinleştirmekten öteye gidemez. Çözüm olarak militarist, mezhepçi ve cinsiyetçi eğitim programının eşitlikçi ve özgürlükçü bir modele evrilmesi gerekirken, getirilen uzaktan eğitim modeliyle binlerce kız çocuğu erken yaşta evlenmeye zorlanmış ve eğitim hakkı elinden alınmıştır. Ülkemizde her üç evlilikten birinin çocuk yaşta gerçekleştiği düşünüldüğünde hükümet programında yer alan mobil eğitim modeliyle bu soruna kalıcı bir çözüm üretilmeyeceği ortadadır.

“son bir kaç yıldır belli aralıklarla kadınlara müjde olarak sunulan kadın istihdam paketlerinin asıl amacı sermayenin çıkarlarını gözetmektir.”

İş ve Aile Yaşamını Uzlaştırma: Esnek ve Güvencesiz Çalışma

1980’ler sonrası hız kazanan neoliberal politikaların istikrarlı uygulayıcısı AKP, kadınların istihdama katılımını esnek ve güvencesiz çalışma şartına bağlamak istiyor. 10. Kalkınma Planı ve 2014-2023

Ulusal İstihdam Stratejisi gibi politika belgelerinde dile getirilen kadın

istihdamını arttırma hedefi işgücü piyasasındaki esnekleştirme temelinde gerçekleştirilmek isteniyor. Özellikle son bir kaç yıldır belli aralıklarla kadınlara müjde olarak sunulan kadın istihdam paketlerinin asıl amacı sermayenin çıkarlarını gözetmektir. Kutsal annelik bağlamında 'en az üç çocuk' söylemiyle bir yandan kadınlar ucuz iş gücü üreticisi olarak kullanılmak isteniyor, diğer yandan kadınlar ev işleriyle uyumlu esnek ve güvencesiz işlere itiliyor.

Aile ve Dinamik Nüfusun Korunması Paketinde yer alan düzenlemelerin temel amacı kadınların iş ve aile yaşamının uyumlulaştırılması ile esnek çalışma biçimlerini kadın emekçilerden başlayarak temel çalışma biçimine dönüştürmektir. Bir önceki dönem demecisi alt komisyonlarından geçerek genel kurul gündemine gelmeyi bekleyen ve 64.hükümet programında da yer alan bu paketin içeriğinde; doğum izninin kıdemden sayılması, kadınlara her doğumda kademeli olarak artan doğum izni verilmesi, doğum izni süresince yarı zamanlı çalışma seçeneğinin sunulması ve ortaya çıkacak iş gücü kaybını önlemek için de özel istihdam bürolarında geçici iş ilişkisi kurma yetkisinin verilmesi yer alıyor. Kutsal aile söylemleri ve doğum teşvik ücretleriyle doğurganlığı arttıran nüfus politikaları sermayeye ucuz iş gücü yetiştirme aracı olarak kullanılıyor. Doğum izni gerekçe gösterilerek yarı zamanlı çalışma yaygın ve temel kural haline getiriliyor. Yarı zamanlı çalışmanın temel kural haline gelmesi kadınlar için daha kısa zamanda daha çok iş yükü, düşük ücret, terfide imkansızlık ve geç emeklilik anlamına geliyor.

"Her yıl binlerce çocuğun eğitimden uzaklaştırılması, ucuz ve düşük ücretli işlerde çalışmaya zorlanmasının nedeni; mülksüzleştirme, yoksullaştırma ve göç politikalarıdır."

Kadınların istihdama katılımının önündeki en büyük engel olan bakım yükünün devlet-işveren ve erkek tarafından paylaşılması yerine, bakım yükünü kadına yükleyen, tam zamanlı güvenceli istihdam yerine, esnek- güvencesiz istihdamı arttıran; kalite, performans, etkinlik ve verimlilik gibi piyasacı kavramlarla çalışma ilişkilerini dönüştüren politikalar kalkınmanın olmazsa olmazı olarak sunuluyor.

Hükümetin 1 Kasım seçimlerinin akabinde istikrarın gereği olarak 657'de budanmış iş güvencesinin kaldırılmasını gündeme getirmesi yukarıda bahsedilen istihdam politikalarından bağımsız değildir. Kamu personel rejiminin son virajına iş güvencesini kaldırarak dümen çeviren AKP hükümeti, kamuda esnek çalışmayı annelik kılıfı ile meşrulaştırılmak istiyor. Sendikalaşma ve örgütlenme önüne konulan yeni engellerle emekçilerde biat kültürü geliştirmek istiyor. Sonuç olarak; malumun ilanı olarak adlandırabileceğimiz yeni hükümetin yeni olmayan programı, cinsiyetçilikte ısrarın ve istikrarın devam edeceğini gösteriyor. Biz kadınlara düşen ise daha örgütlü, güçlü ve kararlı bir mücadele. Şimdiden hepimize kolay gelsin...

EĞİTİM SEN'in Cinsiyet Eşitsizliğine Yönelik Mücadelesi

Elif Akgül Ateş

Eğitim Sen Eski Merkez Kadın Sekreteri

Her türden baskının, şiddetin ve sömürünün hâkim olduğu bir dünyada, emekçilerin ve ezilenlerin yükselen mücadelesi; eşitliği, özgürlüğü, adaleti ve demokrasiyi şiar edinmiştir. Bu şiar sendikaların cinsiyet eşitliğine yönelik mücadelesini de şekillendirmiştir. Dünya sendikal hareketi cinsiyet eşitliğinin geliştirilmesi, sendikaların güçlenmesine olduğu kadar, toplumsal değişime öncülük etme rolünün pekişmesine de katkı sağlayacağı tespitinden hareketle, cinsiyet eşitliğine yönelik politikalar geliştirmiştir. Kadınların sendikada aktif yer alması, sendikaların örgütlülük gücünü, nitel ve nicel büyümesini sağlayacağı da bir gerçeklikti. Uluslararası sendikalarla iletişim içinde olan Eğitim Sen'in cinsiyet eşitsizliğinin farkında olması, bu eşitsizliği gidermeye yönelik bir irade oluşturmaya ve bu iradesini bütün politikalarına, örgütlenmesine yansıtmasının koşulları olgunlaşmıştı.

Eğitim Sen, fiili meşru mücadele anlayışı ile farklılıkların, eşit ve özgür birlikteliğinin Türkiye'deki en dinamik modeli olmuştur. Kuruluşundan beri politikalarına yön veren temel ilkelerden biride, yaşamın her alanında

toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması olan Eğitim Sen, emek alanında güçlü bir çıkış gerçekleştirmişti. Öncelikli olarak sendikal politikalara kadın bakış açısının yansıtılarak, kadınların örgütlenmeleri ve temsil edilebilmeleri önündeki engelleri ortadan kaldırma amacıyla gerçekleştirdiği kurul ve kurultaylarda pozitif eylem ve destek politikaları geliştirmeye başladı.

Eğitim Senli kadınlar, bir yandan sistemi şekillendiren erkek egemen zihniyetin her türlü uygulama ve sömürüsüne karşı savaşıırken, bir yandan da sendikada var olan cinsiyetçi zihniyetle yürüttükleri mücadeleyi yükseltmeye başlamıştı. " Cinsel, sınıfsal, ulusal sömürüye son" şiarıyla yürüttükleri eşitlik, özgürlük mücadelesi, aynı zamanda sınıf sömürüsüne, militarizme, ekolojik dengenin bozulmasına; yaşamı her yönüyle tahrip eden savaşırlara karşı demokrasi mücadelesini ördüler.

Bununlabirliktetoplumsal cinsiyet kalıplarını yıkmada da önemli bir yere sahip olan eğitim sisteminin demokratikleştirilmesi ve cinsiyetçi zihniyetten arındırılması, eğitim emekçisi kadınların mücadele hedefleri arasındaydı. Sistemi kuşatan

kalıplaşmış ataerkil ilişkiler ve normların yıkılması, toplumsal zihniyette bir dönüşüm gerektiriyordu.

Öte yandan Neo liberal politikaların çalışma yaşamına yönelik uygulamaları ve kadın emeği üzerindeki olumsuz yansımalarına karşı bir mücadelenin örülmesi vardı önlerinde. Kadınları evde, sokakta, iş yerinde, okulda yasalarla cendereye alan erkek egemen zihniyetin beslediği uygulamalar mücadele alanlarını daha da kapsamlı hale getiriyordu.

Eğitim Sen'in toplumsal cinsiyet eşitsizliğine yönelik mücadelesi bilinçlenme, örgütlenme ve eylemsellik üzerine oturtuldu. Bu mücadele iki boyutlu yükseliyordu. Birinci hedef sendika yapısı ve politikalarına, diğer hedef ise sisteme yönelikti. Bu süreçte oluşturulan Kadın Sekreterliğiyle birlikte, düzenlenen Kadın Kurultayları ve Genel Kurul süreçlerinde belirlenen mücadele ve eylem programları, sendikamızın cinsiyet

eşitliği politikalarının şekillenmesinde belirleyici oldu. Bu politikaları yaygınlaştırmak, üyelerde ve kamuoyunda farkındalık yaratmak amacıyla kapsamlı eğitim, örgütlenme, kurultay, sempozyum, kampanya, basın yayın faaliyeti, eylem ve etkinlikler organize edildi. Evde, işyerinde ve toplumda yaşanan cinsiyet ayrımcılığı açığa çıkarılarak, bunlara yönelik farkındalık yaratma ve çözüm geliştirmeye yönelik mücadele programları geliştirildi. Bununla birlikte yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde kadın örgütleri ile ortak mücadele ve dayanışma ağları kuruldu.

2000'li yıllarda batıda Feminist Kadın Hareketlerinin, doğuda Kürt Kadın Hareketinin yükselen mücadele dalgası, konfederasyonumuzda da yansıma bulmuştu. Küresel Kadın İnisiyatifi, Türkiyeli kadınlar, özellikle kamu emekçisi kadınlar arasında ciddi bir heyecan ve coşku yaratmıştı. Türkiye'de ilk kez kadınlar kendi sorunlarını dünyanın ve toplumun

sorunlarıyla ilişkilendiren büyük bir eylemsellik yaşıyorlardı. KESK'li ve Eğitim Sen'li kadınlar bu süreçte güçlü bir mücadele program ve stratejisi geliştirmişti. Öncelikli olarak toplumsal cinsiyet eşitsizliğine yönelik bilinçlenme ve aydınlanma faaliyetleri üzerinde yoğunlaştılar. Eğitim çalışmaları, kurultaylar ve kampanyalar dönemin en önemli faaliyetlerini oluşturuyordu. En geniş katılımı politika üretme yöntemlerinin tartışıldığı kurultaylar dönemsel ihtiyaçlara cevap olmakla birlikte, verilen toplumsal mücadele açısından ön açıcı süreçler olmuştu. Kadınlara, kadın ve çalışan olmalarından kaynaklanan sorunları konuşma, tartışma, çözüm üretme koşulları hazırlanırken, sendikamızın da kadınların

katılımını arttıracak pozitif destek politikalarını geliştirip, hayata geçirmesi yönünde bir perspektif sunuluyordu.

KESK Kadın Sekreterliğinin kurulması, Türkiye'de kadınların emek alanında cinsiyet eşitsizliğine yönelik yükselttikleri eşitlik, özgürlük mücadelesinin tohumlarının yeşermesinin müjdecisiydi. 1998 tarihinde gerçekleştirilen **KESK 1. Kadın Kurultayı**, yeşeren bu tohumların olgunlaşıp meyve vermesinin yol ve yöntemlerini belirlemekteydi. Kurultay, kadınların aralarında bilgi, deneyim aktarımı ve kendilerini ifade etmelerini sağlamaları, sorunlarını açığa çıkarmaları, eylem programları geliştirmeleri açısından önemli bir kaynak niteliğindeydi. Kuşkusuz Eğitim Sen Merkez Kadın Komisyonu ve Eğitim Sen'li kadınlar, bu sürecin örülmesinin temel dinamikleri olmuştu. Ülkenin dört bir yanında aktivist kadın üyelerimiz güçlü bir potansiyel oluşturuyordu. Hemen tüm şubelerimizde bilinçli, duyarlı ve güçlü bir kadın kadrosu vardı. Özellikle akademisyen üyelerimizin bu mücadelenin örülmesinde çok büyük emekleri olmuştu.

Eğitim emekçisi kadınların yükselen bu mücadele dalgası, aynı zamanda 2000 yılında gerçekleştirilen Eğitim Sen Genel Kurulunda alınan bir kararla, **Kadın Sekreterliğinin kurulmasının** zeminini hazırlamıştı. Artık sendikanın karar mekanizmasında kadın temsiliyeti vardı. Kurumsal düzeyde sendikanın politika ve kararlaşma süreçlerinde kadın bakış açısı yansıma buluyordu. Her ne kadar yönetimlerde kadın sayısı az olsa da, kadınlarla ilgili karar ve çalışmalarda

“Neo liberal politikaların çalışma yaşamına yönelik uygulamaları ve kadın emeği üzerindeki olumsuz yansımalarına karşı bir mücadelenin örülmesi vardı önlerinde. Kadınları evde, sokakta, iş yerinde, okulda yasalarla cendereye alan erkek egemen zihniyetin beslediği uygulamalar mücadeleye alanlarını daha da kapsamlı hale getiriyordu.”

kadın sekreterlerinin bakış ve görüşleri belirleyiciydi.

Kadın Sekreterliğinin, kadınlara yönelik gerçekleştirdiği yoğunlaştırılmış eğitim ve toplantılardan çıkan öneriler sonucu kapsamlı bir eylem programı çıkartılmıştı. Bu dönemin önemli sonuçları eylemselliği, 2001 yılında gerçekleştirilen **“Pantolon Giyme”** eylemi oldu. Kampanyanın başarıyla sonuçlanması, kamuoyunda çok büyük bir etki yaratmıştı. Oluşan bu moral sadece kadın alanını değil tüm mücadele alanını etkilemişti. Özellikle örgütlenme alanında büyük sıçrama yaratmıştı. Bu dönem kadın üye sayımız %30’dan, %44’ yükselmişti. Bu kampanyanın bir diğer önemli yansıması da örgüt genelinde önemli bir dönüşüm dalgası yaratmasıydı. Kadın Sekreterliğine olan önyargılı yaklaşımda ciddi anlamda kırılma yaşanmıştı. Cinsiyet eşitsizliği olgusuna bakışta bir farkındalığın oluştuğunu görmek, kadınları daha da heyecanlandırıyor, oluşan sinerji ile mücadele dalgası daha da yükseliyordu. Gerek eylem programlarının oluşturulmasında, gerekse yaşama geçirilişinde muhteşem bir kolektif çalışma sistemi oluşturulmuştu. Dönemin diğer bir büyük eylemi ise, Haziran 2003 tarihinde Ankara’da düzenlenen ve Türkiye çapında **13 bin kadının katılım sağladığı, “Barış Hemen Şimdi” mitingi**, kadınlar üzerinde büyük bir motivasyon yaratmıştı.

Eğitim emekçisi kadınlar artık kadın özgürlük mücadelesinin basamaklarını tırmanışta daha büyük adımlar atmaya başlamıştı. Eşit, özgür, demokratik bir toplumu yaratabilmek, ancak erkek egemen zihniyete karşı verilecek mücadele

ile mümkün olduğunun bilinciyle hareket ediliyordu. Bunun için cinsiyet eşitsizliğine yönelik daha özgün bir mücadele yöntemi geliştirmek gerekmekteydi. Bin yıllardır toplum ve dolayısıyla kadın tarafından doğal ve değişmez olarak algılanan “Cinsiyet eşitsizliği” olgusunun görünür kılınmasında daha kapsamlı bir bilinçlenme, aydınlanma ve sorgulama sürecinin başlatılması gerektiği düşüncesiyle, Temmuz 2004 Tarihinde **“Sorgulamak Ve Değiştirmek İçin” Eğitim Sen 1.Kadın Kurultayı** düzenlendi. Kurultayın amacı; özel ve kamusal alanda var olan cinsiyetçi uygulamaların saptanarak çözüm önerilerinin geliştirilmesi; cinsiyet eşitliği politikalarını geliştirerek, sendikal politikaların bir parçası haline getirilmesi; çalışma yaşamında istihdamda, işe girme, terfi ve yükselmelerde cinsiyetçi anlayışa karşı mücadelede, sendikal ve toplumsal alanda kadın örgütlenmesinin güçlenmesini sağlayacak pozitif eylem programlarının geliştirilmesi yönündeydi. Ulusal ve uluslararası düzeyde çok sayıda kurum temsilcisi kadının ve kadın örgütünün katılım sağladığı kurultayda, Eğitim Sen’in cinsiyet eşitliği politikalarını ve eylem planlarını şekillendiren önemli kararlaşmalar yaşandı. Bunlardan yaşama geçirilen bazı kararlar şunlardı;

- * Uluslararası sendikal hareketler ve kadın hareketleri ile dayanışma geliştirme, ortak eylem programlar oluşturma ve 2005 Yoksulluğa Karşı Kadın Yürüyüşü’ne taleplerimizle katılma,
- * Türkiye’de, neo-liberal politikalarla, kamusal hizmet alanında yapılan düzenlemelerin eğitim iş kolunda çalışan

kadın emekçiler üzerindeki etkilerini görünür kılma, kamuoyunu bilgilendirme ve eylem programları hazırlama,

- * Aile içi şiddet ve cinsel taciz, töre ve namus cinayetleri konusunda bağımsız kadın hareketiyle birlikte politikalar geliştirilmesi ve işbirliği içinde eylem programları hazırlanması,
- * Sendika yönetimlerine bildirilen taciz ve şiddet olaylarına yönelik cezai yaptırım uygulanması için merkez disiplin kurulu yönetmeliğinin yeniden düzenlenmesi,
- * Sendikamızda var olan kadın sekreterliğinin tüzüksel güvence altına alınması, yönetim kurullarının seçimlerinde her organ için ayrı ayrı olmak üzere %40 kadın kotasının uygulanması,
- * Kız çocukları ve kadınların eğitim hakkını kullanmalarının önündeki engellerin kaldırılması için Eğitimde Cinsiyetçiliğe Karşı kampanya başlatılması,

Kurultay sonuçları, Eğitim Sen 2005 Genel Kurulunda karara dönüştürülerek, Kadın Sekreterliğinin dönemsel çalışma programı oluşturuldu. Kadın Politikalarını örgütün bütününe ve kamuoyuna yayma ve benimsetmeye yönelik bir eylem programı çıkarıldı. Hükümete yönelik talepler için uzun erimli, kapsamlı kampanyalar organize edildi. 2005 tarihinde, eğitim sisteminde cinsiyetçi uygulamalara karşı duyarlılık geliştirmek ve kamuoyu oluşturmak, kadınlar arasında okumaz yazmazlığı ortadan kaldırmak, kadınların mesleki eğitime, bilim ve teknolojiye ulaşmalarını

“Eğitim emekçisi kadınlar artık kadın özgürlük mücadelesinin basamaklarını tırmanışta daha büyük adımlar atmaya başlamıştı. Eşit, özgür, demokratik bir toplumu yaratabilmek, ancak erkek egemen zihniyete karşı verilecek mücadele ile mümkün olduğunun bilinciyle hareket ediliyordu.”

sağlamak ve eğitimin eşitlikçi, özgürleştirici potansiyelini her iki cinsin lehine kullanılması yönünde duyarlılık geliştirmek amacıyla **“Eğitimde Cinsiyet Ayrımcılığına Hayır”** kampanyası düzenlendi. Kampanya kapsamında yürütülen eylem ve etkinlikler ve MEB’le yapılan yoğun görüşmeler sonucu taleplerimiz hazırlanan mevzuatlarda önemli oranda yansıma buldu.

Yine yeni-liberal politikaların eğitim alanına yansımalarını tespit etmek ve bu değişim sürecinin eğitim emekçisi kadınların sosyal hakları ve iş güvenceleri üzerindeki etkilerini irdelemek, bunlara yönelik politikaları belirlemek amacıyla düzenlenen **“Sosyal**

Hakları ve İş Güvencesi Sempozyumu” kapsamında saha çalışmaları gerçekleştirilmişti. Sempozyumun sonuçları basılarak eğitim materyali olarak üyelere dağıtıldı.

Bir yandan KSGM’nin (Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü) Ulusal Eylem Planı hazırlamak amacıyla gerçekleştirdiği toplantılara katılım sağlanırken, öte yandan Medeni Yasa değişikliklerinin TBMM’nde görüşüldüğü dönemde ve TCK’ da değişmesi ön görülen maddelere yönelik, Türkiye’deki kadın örgütleriyle ortak eylemler gerçekleştiriliyordu.

Bu süreçte özellikle uluslararası düzeyde emek alanında gelişen kadın politikalarının deneyimlerinden faydalanmak, ortak bir mücadele zemini yakalamak amacıyla çok sayıda sendikayla dayanışma ilişkileri geliştirildi. Türkiye’de Kadın İstihdamının Durumu konulu ILO toplantısı, Cenevre’de

Avrupa Kamu Hizmetlerinde Kadınlar İçin Ücret Eşitliğini Kazanmak PSI/ EPSU ve EI Ortak Konferansı katılım sağlanan ilk ve önemli toplantıydı. Öte yandan DKY’nin mücadele program ve politikalarının şekillenmesine yönelik uluslararası düzeyde gerçekleştirilen toplantılarda yer alınarak, ülkemizde toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklı sorunlar gündemleştirilerek, yürüyüşün eylem planına yönelik öneriler sunulmuştu. Eğitim Sen 2000 yılında DKY’nin Viyana’da düzenlediği Avrupa yürüyüşüne, 2003’te DKY’nin Koordinasyonun Hindistan’da düzenlendiği toplantıya, 2005 DKY’nin Selanik’te düzenlenen mitinge önemli bir katılım sağladı.

Eğitim Sen 1. Kadın Kurultayında yaşanan kararlaşmalar, KESK 2. kadın kurultayında ortaklaştırılarak kapsamlı birey eylem programı çıkarıldı. Ekim 2004 düzenlenen **“Sözümüzü**

Örgütlüyor, Hayatı Değiştiriyoruz” KESK 2.

Kadın Kurultayı; kamu emekçisi kadınların özgün ihtiyaçlarını tespit etmek, özel ve kamusal alanda var olan cinsiyet eşitsizliği politika ve uygulamaları tarihsel boyutlarıyla irdeleyerek görünür kılmak, çözüm önerileri geliştirerek, sendikal politikaların bir parçası haline getirmek amacıyla gerçekleştirilmişti. Kurultayda örgütün pozitif destek politikalarına yönelik olarak “KESK’e bağlı tüm sendikalarda Kadın Sekreterlikleri oluşturulması, tüzüksel güvenceye kavuşturulması; kadınların güçlenmesini, sendikal çalışmalara aktif katılımını, kadın bakış açısının alınan kararlara yansımaları sağlamak amacıyla %40 kota uygulanması ve kadınların karar organlarına katılımı için “Kadınlar Yönetimlere” sloganı ile kampanya düzenlenmesi kararları alındı. Bununla birlikte,

- * 8 Mart’ın resmi, ücretli tatil olması, ev içi emeğin görünür kılınması için “görünmeyen emek sesini yükselt”, “ücretsiz okul öncesi kurumların” açılması kampanyalarının düzenlenmesi,
- * Kadınlar arasında iletişim ve işbirliği sağlanması ve ortak hedefler doğrultusunda, kadın programları oluşturulup kurultayların düzenlenmesi,
- * Erkek egemen siyaset kültürünün oluşturduğu savaşı ve militarist siyasete karşı, kadınların ortak barış kültürünü geliştirmek amacıyla, merkezi ve bölgesel düzeyde ortak platformlar oluşturulması, KESK düzeyinde “Medya İzleme Komitesinin” kurulması kararlaştırıldı.

Bu dönemin en önemli aktivitelerinden biri **2004’de KESK düzeyinde düzenlenen “Sözümüzü Örgütlüyoruz”** Kampanyası olmuştur. Kampanya, çalışma hayatında kadına yönelik ayrımcı uygulamalara karşı eşitlik talebini yükseltmek, gerekli yasal düzenlemelerin yapılması için basınç oluşturmak, sendikal mücadeleye aktif katılımını sağlamak amacıyla düzenlenmişti. Mücadelemiz sonucu **TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu, önce işçi statüsünde çalışan kadınların, sonra kamu emekçisi kadınların ücretli doğum izni süresinin toplam 9 haftadan 16 haftaya çıkarılmasını kabul etti.** Komisyonun bu tutumunda, mücadelemizin büyük etkisi oldu.

Şubat 2011 tarihinde düzenlenen **“Özgürlüğümüz İçin Örgütleniyoruz” Eğitim Sen 2. Kadın Kurultayı** sendikamızın cinsiyet eşitliği mücadelesinin üst basamaklarından birini sembolize ediyordu. Daha önceki kurultaylarda yaşanan kararlaştırmalar büyük oranda hayata geçirilmişti. Bu süreçte daha kapsamlı eylem, etkinlik, eğitim ve örgütlenme faaliyetleri sürdürülüyordu. Artık yeni kazanımların zemini hazırlanmış, örgütte toplumsal cinsiyet eşitliği politikaları önemli oranda benimsenmişti. Kadınların, başta çalışma yaşamı olmak üzere toplumsal ve siyasal alandaki ikincil konumunun değişmesi için mücadele etmek, kadınların örgütlenmesi, dayanışması ve birlikte mücadele etmesi için kendi kararlarını verebilecekleri politika üretme olanaklarının sağlanması amacıyla gerçekleştirilen Kurultayda alınan önemli kararlardan bazıları;

- * Tüzüğün ve yönetmeliklerin kadın bakış açısına uygun olarak yeniden

düzenlenmesi, "Tüm organlarda eşit temsiliyet uygulanması(%50-%50), yürütme organlarında eş başkanlık sağlanması,

- * Kadın Sekreterliği adayının, kadınlar tarafından belirlenmesi ve tüm delegasyon tarafından seçilmesi, kadının yönetime gelebilecek oyu almadığı durumlarda, en az oyu alarak seçilen erkek üyenin yerine, en fazla oyu alan kadın üyenin yönetime girmesinin sağlanması,
- * Kadın cinayetlerine, kadına yönelik şiddete, tacize, tecavüze karşı mücadelede kadın dayanışmasının örölmesi,
- * Kreş ve ücretli ebeveyn izni için mücadele programının oluşturulması,
- * Kesintili eğitim ile kız çocuklarını eğitim-öğretimin dışına itmeyi hedefleyen 4+4+4 uygulamasına karşı mücadelenin örgütlenmesi" yönünde kararlaşmalar yaşandı.
- * Kadına yönelik suçlarda, soruşturmanın başlatılması için kadının beyanının esas alınması.
- * Kamu emekçisi çalışanların "siyaset yapma hakkım önündeki engellerin kaldırılmasını istiyorum" kampanyasının düzenlenmesi,

Bu kurultayda alınan kararlar doğrultusunda

Eğitim Sen **2013 Yılında "Cinsel Tacizi, Cinsel Saldırısı Ve Cinsel İstismarı Önleme Ve Koruma Politika Belgesi"** oluşturarak cinsel saldırı suçları konusunda örgüt içinde ve kamuoyunda ortak tutum geliştirilmesini sağlamıştır. Ayrıca çocuklara yönelik cinsel istismarın önlenmesi konusunda yaygın eğitimler gerçekleştirilmiş, şubelerde çocuk hakları komisyonlarının kurulmasına başlanmıştır. Bu dönemde başlatılan **"Kadınlar Kadınları Örgütlüyor, Kadınlar Eğitim Sen 'de Güçleniyor,** Eğitim Sen Kadınlarla büyüyor" kampanyası, 4+4+4 uygulamasına karşı okullarda toplumsal cinsiyet dersinin anlatıldığı Mor Tahta Eylemi ve "8 Mart tatil edilsin" talepli ilk kadın grevi kamuoyunda bir heyecan yaratmış; buna karşı Eğitim Sen'li ve KESK'li kadın üye ve yöneticilere yönelik devlet müdahalesini beraberinde getirmiştir.

"Eğitim Sen, KESK ve bağlı sendikaların cinsiyet eşitliği politikalarında dünya sendikal hareketine örnek olabilecek devrimsel bir değişim yarattığını söylemek mümkün."

KESK'in ve Eğitim Sen'in mücadele tarihine bakıldığında tüm baskı ve yıldırma girişimlerine karşı kurul ve kurultaylarında yaşanan kararlaşmalar, toplumsal cinsiyet eşitsizliğine yönelik politikalar, mücadele ve eylem planlarının şekillendirildiği görülmektedir. Bu politikaları ve örgütlenme perspektifini örgütte yaygınlaştırmak ve içselleştirmeye yönelik kapsamlı plan, program ve projeler geliştirilip hayata geçirildi. Neo-liberal küreselleşmenin, militarizmin, savaşın, şiddetin, yoksulluğun ve göçün kadınların hayatı, çalışma koşulları ve ekonomik bağımsızlıkları üzerindeki etkilerine yönelik çok sayıda kampanya, eylem ve etkinlik örgütlendi.

Ulusal ve uluslararası düzeyde kadın hareketleriyle dayanışma ve mücadele ağları geliştirildi. 2000, 2005 ve 2010 yılı DKY'nin Türkiye sekreteryasını KESK

dolayısıyla Eğitim Sen yürüttü. Ülke çapında yerel ve merkezi düzeyde düzenlenen eylemler, on binlerce kadını alanlara taşıyarak dayanışma ruhuyla mücadele ağlarını örmelerinin zeminini oluşturdu. Bu süreç bir yandan kadınların bilinçlenmelerini sağlayıp, farkındalıklarını şekillendirirken, aynı zamanda ülke genelinde var olan, ama birbirinden kopuk olan kadın hareketlerinin kendi aralarında bir ağ oluşturarak dayanışmalarının da önünü açtı. Kadınlar aralarındaki farklılıklara rağmen sorunlarının ortak olduğunu, dayanışmalarının gerekliliğini ve bu dayanışmanın doğurduğu gücün farkına vardılar.

Eğitim Sen, KESK ve bağlı sendikaların cinsiyet eşitliği politikalarında dünya sendikal hareketine örnek olabilecek devrimsel bir değişim yarattığını söylemek mümkün. Eğitim emekçisi kadınların emek

“3. Kadın Kurultayımız toplumsal cinsiyet eşitliği mücadelemizde örgütümüze yeni ufuklar açacaktır.”

alanından doğru yükselttikleri eşitlik, özgürlük mücadelesinin başarısının en önemli yansıması, 2014 yılında yapılan Eğitim Sen’in tüzük kurultayında yaşam buldu. Eğitim Sen II. Kadın Kurultayında kararlaştırılan pozitif ayrımcılık uygulamaları benimsenmiş, tüzüksel güvenceye kavuşturulmuştu. Kuşkusuz bu kararlaşma Eğitim Emekçisi kadınların direngen, kararlı mücadelesinin önemli bir sonucu olmuştur.

(Eğitim Sen Tüzüğü’nün genel esasları/m bendinde “Ataerkil sistem ve onun yarattığı zihniyet ve politikaları sorgulayarak, cinsiyet özgürlüğünü ve eşitliğini sağlamayı esas alır. Ulusal ve uluslar arası kadın örgütleriyle işbirliği yapar. Kadın üyelerinin çalışma yaşamında ve sendikada kadın olmaktan kaynaklanan sorunlarına çözümler üretir, ek haklar elde etmelerine, olanak sağlar; pozitif destek sunar.” denmektedir.

Yine Eğitim Sen’in Çalışma İlkelerinin c bendinde, “Eğitim Sen kadın üyelerinin yönetsel birimlerde yer alması yönünde pozitif ayrımcılık uygular. Kadın üyelerinin yönetsel birimlerde daha etkin bir biçimde yer almasını sağlar. Kadın sekreterliğini kadın yürütür. d) Sendikamız bütün plan program ve faaliyetlerine dair bütçe planlamasını oluştururken toplumsal cinsiyete duyarlı bütçe yaklaşımını esas

alır.” denmektedir. Eğitim Sen Şube Kadın Meclisi, şube düzeyinde kadın karar organı, İşyeri Kadın Meclisi, işyeri düzeyinde kadın karar organı olarak tanımlanmaktadır. Yine KESK ve SES’te Eşbaşkanlık sisteminin hayata geçirilmesi önemli bir diğer kazanım olarak mücadele tarihimize yazılmıştır.”) Eğitim sistemindeki cinsiyetçi yapılanmaya karşı ise o “Ataerkil sistemin ve onun yarattığı zihniyetin eğitimdeki yansımalarının dönüştürülmesi için mücadele ederken okul müfredatlarına, okul öncesi eğitimden başlayarak tüm eğitim süreçlerinde kadın hakları ve kadın özgürlüğü, toplumsal cinsiyet eşitliği vb. derslerin konulması için çalışmalar yapar.” denmektedir.

Kuşkusuz eşitlik, özgürlük ve barış içinde bir dünyanın kurulması uzun soluklu bir mücadeleyi gerektirmektedir. Daha yapmamız gereken çok şey var. Mücadelemizi daha güçlü ve daha zengin deneyimlerle yürütebilmek için deneyim paylaşımının ve dayanışmanın gerekliliğine inanıyorum. III. Kadın Kurultayımız toplumsal cinsiyet eşitliği mücadelemizde örgütümüze yeni ufuklar açacaktır.

KESK kadın mücadele tarihinde büyük emeği geçen KESK kadın sekreteri sevgili Sevgi Göğce’yi unutmayacağız!

Karşı Masal: Siyah Pelerinli Kız

Elif Dumanlı

Çocuk Edebiyatı Araştırmacı / Yazar

// Masallar çocuklar için ne kadar önemlidir?" sorusu dolanınca ortalıkta aklıma ilk, Alberto Godenzi'nin¹ cinsel şiddetle ilgili yapmış olduğu araştırmadaki bulgulardan biri gelir: "Kadınlar gizliden gizliye kendilerine tecavüz edilmesini ister." Bu düşünce erkeklerin beyininde nasıl yer etmiştir? "Birçok kitap ve film kadının ilk baştaki karşı koyuşunun nasıl birden bire zevke dönüştüğünü gösterir. " (s. 116) Tecavüz mitleri başta olmak üzere kadına

yönelik birçok olumsuz mitin kökenlerini masum gibi görülen masallarda bulabiliriz. Baştaki sorunun cevabını bulmak için tuttuğum yol size abartılı geldiyse, herhangi bir masalı kazıyarak okuyun biraz, aynı noktada buluşacağımızı görürsünüz.

Masalların hepsini ortadan kaldırmak çözüm olabilir mi, bu durumda? Belki. Ama masalların yapısını alt üst edip toplumsal cinsiyete duyarlı iletilerle yeniden inşa etmek çözüm olabilir. Melek Özlem Sezer²bu

eylemi, "Karşı Masal" kavramıyla tanımlıyor. Ve Karşı Masal'ı, genellikle toplumsal cinsiyet rolleri üzerine odaklanmasıyla, kemikleşmiş yapıyı yıkma ve okuyucuyu eski metne yabancılaştırarak iletilerini sorgulamasını amaçlandığını belirtiyor.

Karşı Masal kavramına uyan bir eser ararken "Siyah Pelerinli Kız" la karşılaştım. Pınar Selek tarafından yazılan bu eser, 2009 yılında Şahmaran

Kadın Dayanışma ve Araştırma Merkezi tarafından basılan on üç kitaplık Şahmaran Çocuk Dizisi'nden çıkmış.

Masalımızdaki olaylar Midye Adası'nda yaşanıyor. Adada her şeyin güllük gülistanlık olmasını engelleyen tek bir şey vardır: Kara Peçeli Cadı. Hepimizin bildiği bir cadıdır, bu cadı. "Anlatıldığına göre yerin yedi kat dibinden geliyormuş. Karanlıklar ülkesinden. Dişleri simsiyah, tırnakları birer metreymiş... İnsanları mutsuz etmiş amacı." (s. 8-9)

Neden tüm cadılar kadındır? Neden çirkindirler? Neden bilindik yerlerden uzakta, ulaşılmayacak yerlerde yaşarlar?

Buraya kadar masalımızın kurgusu bilindiktir. Geleneksel değerlere uymayan kadınlar cadılaştırılmış, cadılaştırılan kadınlar yerin yedi kat dibinde yaşatılarak diğer kadınlardan yalıtılmıştır. Fakat bir sorun vardır. Kara Peçeli Cadı, damatlara saldırmaktadır. Masalın düğüm noktasıdır burası. Masallarda genellikle prens olan damatlar güçlüdürler. Gelinlerine ulaşmak için kötü cadıları yenerler, ejderhaları alt ederler, Kaf Dağı'ndaki tehlike ve gizemlerle dolu yolları cesaretleriyle aşarlar... Fakat bu masalda damatlar, Kara Peçeli Cadı'dan bir güzel dayak yiyip âcizleştirilmiş. Damatlar, düğün günü gelinlerin karşısına gözleri mor çıkarlar. Böylece, bilindik düğün imgesi de alt üst olur.

Masalın kahramanı küçük kız Yosun'un da evlenmek üzere olan ağabeyi, Kara Peçeli Cadı'dan dayak yer. "Ağabeyim evde yalnızmış. Tam çıkmaya hazırlanıyormuş ki birden cadı çıkmış karşısına. Hiçbir

şey söylemeden süpürgesine sarılmış... Vurmuş, vurmuş..." (s.10)

Ağabeyinin dayak yemesi küçük kız Yosun'un kafasında bir soru oluşmasına sebep olur: Kara Peçeli Cadı neden damatları dövmektedir?

Küçük kız Yosun, kafasındaki soruya cevap bulmak için Kara Peçeli Cadı'yı aramaya karar verir. İlk başta, okul çıkışlarında oyun oynama bahanesiyle arkadaşlarıyla birlikte başlar cadı arama işine. Ancak; "Arkadaşlarımın bu arama işinden sıkıldıkları belliydi. İlk başta macera gibi geliyor, herkes heyecanlanıyordu, ama zaman geçtikçe hevesleri kaçtı. Kimileri ise korkuyordu. Tabii evdekiler, bir zaman sonra, bizim Cadı'yı aradığımızı anlamışlardı. Bu yüzden korkunç hikâyeler anlatıyorlardı ve rahat rahat dolaşmamamıza izin vermiyorlardı." (s. 14) Küçük kız Yosun, Cadı arama işinde yalnız kalır. Kararlıdır ama. Cadı aranır aranmasına da, cadı arayanlar (avcıları) erkeklerdir genellikle. Küçük kız Yosun'un ailesi kızlarının başını alıp gitmesine kızarlar. Onu bu işten vazgeçirmek için ellerinden geleni yaparlar. "Ne o öyle oğlan çocuğu gibi..." (s. 15)söylemiyle de Küçük kız Yosun'a cinsiyetinin gerektirdiği roller hatırlatılır.

"Kâbus görmekten hayal kuramaz olmuştuk." (s.18) söylemiyle küçük kız Yosun korku üzerine kurulu geleneksel düzene başkaldırır ve hayal kurmasının önündeki gerçekliği aramak için tek başına yola düşer. Yolu da dönüp dolaşıp ormana düşer. Orman, kadınların uzak durması gereken, kadınlar için korku ve bilinmezlik imgesine dönüşmüş bir yerdir. (Kurtlarla

Koşan Kadınlar, Clarissa P. Estes) Aynı zamanda orman, korkusunu yenip ormana adım atan ve ormanla bütünleşen kadının güçlenip çıktığı bir yerdir. Küçük kız Yosun da içindeki sesi dinleyip ormana girmeye cesaret eder. Ormanda gezerken akşam olmuştur. Korkuyla meşe ağacın gövdesine yaslanır. Bu andan itibaren masal başka bir seyrizler. İkinci alt üstün başlangıcıdır bu an. Meşe konuşur. Korkuyla gövdesine yaslanan küçük kız Yosun'u sakinleştirir. Meşe, küçük kız Yosun'un ormana neden geldiğini bilmektedir. Cadıyı arama amacını sorar meşe. Küçük kız Yosun'un amacı, cadıdan intikam almak değil, gerçeği öğrenmektir. Meşe, küçük kız Yosun'un ataerkilliğin dayanaklarından biri olan intikamla değil, gerçeği öğrenme amacıyla hareket ettiğine güvenince ona, Cadı'yı nerede bulabileceğini söyler.

Küçük kız Yosun, cadıyı gördüğünde masalda başka bir alt üst daha yaşanır. "Bu cadı çok gençti... Upuzun, siyah saçları vardı. Nasıl da parlak... Cadı ellerinde süpürge değil, bir bebek tutuyordu! Üstelik bebeği öpüyor, okşuyor, seviyordu!.../Birdenbire, siyah saçlarının arasında başka türlü bir parlaklık gördüm. Tam sırtının üstünde... Toka değildi bunlar. Süs de değil... Bıçaktı. " (s. 25-26-27)

Bu kitap eşitlik, adalet ve barış dolu bir dünyaya ulaşma çabasının bir ürünüdür

Siyah Pelerinli Kız

Pınar Selek

Küçük kız Yosun'un gördüğü cadı, bilindik cadı imgesine uymaz. Gördüğü cadının upuzun siyah saçları, bebeği ve sırtına saplanmış iki bıçağı vardır. Bu cadı kimdir? Meşe gerçeği anlatmaya başlar. Yıllar önce adada yaşamış genç bir kızdır, cadı sanılan. Saçlarının siyahlığından ve uzunluğundan dolayı ada halkı tarafından ona, Siyah Pelerinli Kız denilmiş. Yoksul, dokuz çocuklu bir balıkçı ailesinin çocuğudur. Annesi, son kardeşini doğururken ölmüş. Siyah Pelerinli

Kız, babası gibi yoksul bir balıkçıyı sevmiş. Ancak babası, onu sevdiğiyle değil zengin bir arazi sahibiyle zorla evlendirmiş. Sevdiği adama kavuşamayan Siyah Pelerinli Kız mutsuzluktan içine kapanmış. Bir gün kendini deniz kenarında bulmuş ve deniz kıyısında gördüğü kayıklara el sallayarak sevdiği adama sesini ulaştırmaya çalışmış. Bunu duyan kocası öfkelenmiş. Siyah Pelerinli Kız'ı sırtından bıçaklamış. Öldüğünü sanarak onu ormana doğru sürüklemiş ve üzerine biraz toprak atarak onu ormanda öylece bırakmış.

Meşenin buraya kadar anlattığı ataerkil namus anlayışıyla örtüşür. Meşe ağacının bundan sonraki vereceği bilgiler ve masalın geriye kalan kurgusu, ataerkil namus anlayışını sorgulatacak ve alt üst edecek niteliktedir.

Siyah Pelerinli Kız, orman perisi tarafından bulunur ve iyileştirilir. Orman perisinin yaptığı büyü sayesinde Siyah Pelerinli Kız hamile kalır. Bebeğini doğurur. Lâkin sırtındaki bıçaklar yüzünden bebeğini emziremez. Bıçaklar sütünün akmasına engeldir. Kendisi de bebeği de yaş almaz; büyümezler. Bebeğini emzirememek ve bıçakların acısı Siyah Pelerinli Kız'ı öfkelenendirir. Bu öfkedir, damatlara saldırmasına sebep olan. Gelinlerin kendisiyle aynı kaderi

paylaşmasını istemez Siyah Pelerinli Kız, ama bunu öfkeyle yapmaktadır. Öfkesidir onu ayakta tutan, aynı zamanda acısını perçinleştiren. Her büyüünün, büyüüyü tersine döndürecek anti-büyüsü vardır. Orman perisi söylemiştir bunu. Güvene dayalı insan sevgisi gerekmektedir büyüünün bozulabilmesi için. Ama bu sevgi bilindik sevgiden farklıdır. İçeriğinde, kadına yönelik geleneksel şiddetin nedenlerinin anlaşılması ve mağdur edilenle dayanışma vardır.

Küçük kız Yosun, Siyah Pelerinli Kız'ın sırtındaki bıçakları çıkartabilmiş midir? Siyah Pelerinli Kız, öfkesini yenip özgürleşebilmiş midir?

Yukarıdaki soruların cevapları masalımızın sonunu oluşturmaktadır. Evet, masalımız mutlu sonla bitiyor, ama bilindik bir mutlu sonla değil. Orman perisinin yaptığı büyüüyü bozacak anti-büyünün gereklerinin gerçekleştirilmesiyle ulaşılan bir mutlu sondur, bu mutlu son.

Karşı masalların çoğalması umudumla...

¹ Alberto Godenzi, *Cinsel Şiddet Yaşayanların/ Yaşatanların Anlatımlarıyla*, Ayrıntı Yayınları, İlk Basım: 1992

² Melek Özlem Sezer, *Masallar ve Toplumsal Cinsiyet*, Evrensel Basım Yayın, 2011.

Alıntı : <http://bianet.org/biamag/sanat/168611-karsi-masal-siyah-pelerinli-kiz>

Türkiye’de Kız Çocukları

Hatice Kapusuz
Gündem Çocuk Derneği

Günden güne yetişkinler için bile yaşanılması zor bir coğrafyada çocuk olmak, büyümek ve kendini var etmek, üstüne üstelik bir kız çocuğu olarak var olmaya çalışmak!

Adaletin her daim erkek olduğu bir ülkede kız çocuğu olmak, hak sahibi olmak, ol-a-mamak!

Yaya olarak bile bir yerden bir yere gitmenin mümkün olmadığı, nefes alınması zor, bina yığınınna dönüşmüş kentlerde çocuk olmak.

Hele hele “sana güveniyorum” çevreye güvenmiyorum denilerek sokağa çıkarılmayacak bir kız çocuğu olmak!

Öldürüldüğünde sadakati, tecavüze uğradığında kıyafeti sorgulanan kadınların ülkesinde kız çocuğu olmak!

Bedensel gelişimin başınıza bela olduğu bir memlekette kız çocuğu olarak büyümek!

Çocukların ailenin ve devletin malı sayıldığı bir toplumda bir de daha değersiz görülen olmak!

Türkiye’de “bir şey” olmanın zorluğu üzerine sürekli yazılıp çiziyoruz nicedir. Kız çocukları için başkaca bir şeyler yazmayı arzu ediyor insan ama maalesef sistemden bizlere düşen her dertli şeyin âlası, kız çocuklarına düşüyor.

Bu ülkede bir kız çocuğunun çilesi anne karnında başlar. Bebeğin cinsiyetinin kız olması çok az insanda eş mutluluk sebebidir. Düşünün ki bu ülkede Çilem adında kaç kadın var. Bir annenin kızına çilesini miras bırakmaktaki çaresizliğini düşünün.

Şiddet; eşitler arasında ortaya çıkmaz, ya güçlü olduğunu kanıtlama çabasının sonucudur ya da kabul edilmiş bir

eşitsizliğin sonucu. Kız çocuklarını ise anne karnına düştüğü ilk anda kategorik olarak daha değersiz gören toplumsal algı onları her düzeyde şiddete açık bırakıyor hatta şiddet sarmalının içine hapsediyor. Kız çocuklarının içine düştükleri ortamın cinsiyet belirlenmesi süreciyle başladığını, kız bebeğe hamile kadınların gördüğü şiddetin haddi hesabı yok zaten.

Her 8 çocuktan birinin enest mağduru olduğu, şiddetin oldukça yaygın olduğu toplumsal yapımızda her yıl yüzlerce kız çocuğun seks sektörüne bizzat birincil tanındıkları tarafında sokulması bu değer hiyerarşisinin bir sonucu.

Türkiye erken evliliklerde Avrupa ikincisi. Burada erken evliliklerin çocukların gelişimsel sürecine olumsuz etkileri, erken doğum, düşük gibi sonuçlarının yanı sıra Kader Ertem vakasında hatırlayacağımız üzere 14 yaşındaki bir kız çocuğunun şüpheli intiharı gibi dehşet verici sonuçları oluyor.

Erken evliliğin yaygın olduğu durumlarda çok fazla sayıda şüpheli intihar vakasının notunu düşmek gerekiyor.

Tüm bu listelerin yanı sıra Türkiye’de maalesef kız çocuklarının sağlıklı gelişimini destekleyecek çocuklara güvenli bir ortam sağlayacak bir mekanizma yok. Eğitim sistemi ise gün geçtikçe koruyucu vasfını kaybediyor. Değişen eğitim sistemi kız çocuklarını daha da savunmasız bırakıyor. 4+4+4 eğitim sistemindeki sorunlar sebebiyle eğitimi yarıda bırakan çocukların üçte ikisini kız çocukları oluşturuyor.

Eğitim sisteminde biyoloji dersinden insanlarda üreme bölümünün çıkarılması ise meselenin bambaşka bir boyutunu oluşturuyor. Böylece kız çocukları ailelerde tabu kabul edilen cinsel gelişimle ilgileri bilgilere eğitim ortamında kısıtlı bir şekilde ulaşma imkanını kaybetmiş oluyor. Oğlan çocuklarının sosyalleşme süreçleri ve cinsellik, oğlan çocuklar için aleni konuşulabilir bir konu iken bu durum kız çocukları için tam zıddı olması iki cins arasında tam bir asimetri yaratıyor. Bu durum kız çocuklarının hayatı boyunca kendi gelişimleri ve bedenleriyle ilgili bilgi eksikliği sebebiyle karşılaşıacağı birçok fiziksel ve psikolojik soruna sebep olmanın yanı sıra onları istismara da açık hale getiriyor.

Adalet sistemi ise kız çocukları aleyhine çalışan bir mekanizma durumunda. Kız çocuklarının maruz kaldıkları istismar vakalarındaki cezasızlık her kız çocuğunu korumasız ve tehdide açık hale getiriyor. Türkiye’de yargı sistemi sürekli suçlulara kız çocuklarına karşı işledikleri suçların aslında

“Kız çocukları, hiç bir koruyucu mekanizma olmaksızın, arkalarında bir adalet sistemi olmamasına rağmen kendilerini var ediyorlar.”

suç olmadığı mesajını veriyor. Bu mesaj kız çocuklarının bağımsız bireyler olması, bedenlerinin dokunulmazlıklarını inşa etmelerinin önündeki en önemli engel.

Ailenin ise ne oranda sıcak bir yuva olduğu, ne oranda koruyucu olduğu, istismara maruz kalan çocukların yıllarca ailesine söylemekle tehdit edilerek susturulması sorguluyor. Birçok istismar vakasında çocukların ailelerine sığınmak ve destek almak yerine yıllar süren istismara katlandıklarını görüyoruz.

Sonuç olarak kız çocuklarının varoluşları çokça yenik başladıkları yaşam mücadelesinde bu yüzden bir kahramanlık hikayesidir aslında. Kız çocukları tüm bu yokluklar listesi içinde, hiç bir koruyucu mekanizma olmaksızın, arkalarında bir adalet sistemi olmamasına rağmen kendilerini var ediyorlar. Yanlarında olan tek şey ise yine kız kardeşleriyle kurdukları dayanışma ve kardeşlik bağları oluyor. O yüzden her kız çocuğunun varoluşundaki gücü saygıyla anmak ve her yerde sistemin tüm resmi ve geleneksel yapılarının karşısında kız kardeşlik dayanışma ağlarını örmek gerekiyor.

KEİG Platformu Çalışma Yaşamında Kadınlar Forumu'nu Düzenledi

KEİG Platformu
Kasım 2015

K EİG Platformu olarak 16 ilden 32 kadın örgütü üyemizle birlikte yürüttüğümüz çalışmalarda kayıtdışı çalışan ve mavi yakalı kadınların sorunlarıyla birebir temasımız olurken beyaz yakalı kadınlarla benzer bir iletişim ağının eksikliğini tespit ettik. Bu noktadan hareketle, beyaz yakalı kadınların bir araya gelip çalışma yaşamıyla ilgili sorunlarını masaya yatırdığı ve çözüm önerilerini tartıştığı bir platform sağlamanın hem kadın emeği ve istihdamı alanında çalışma yapan KEİG Platformu için, hem de beyaz yakalı kadınlar için bir ihtiyaç olabileceğine karar verdik.

Son yıllarda yaygınlaşan ve Türkiye işgücü piyasasında da yaygın bir eğilim olmaya başlayan eğretilişmenin özellikle kadın istihdamı temelinde ne anlama geldiğini ayrıntıları ile ele alabilmek için 18 Ekim Pazar günü Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Bomonti Kampüsü'nde KEİG Platformu (Kadın Emeği ve İstihdamı Girişimi) olarak farklı meslek gruplarından

KEİG

kadın emeği ve istihdamı girişimi

biz kadınların kendi hikayelerimizi paylaşabileceğimiz ve eğretilişme kavramını kendi deneyimlerimizden doğru tanımlayabileceğimiz tam günlük bir forum düzenledik.

Bu forumla amacımız, çalışma hayatında yaşadıklarımızı birlikte konuşabilmek ve eğretilişme kavramını ayrıntılı bir biçimde tartışabilmektir. Dolayısıyla aşağıdaki sorulardan hareket etmenin paylaşımımızı kolaylaştırdığını düşünüyoruz:

Son 10 yılda Türkiye'de kadın istihdamı ne yönde değişti?

Neoliberal politikaların kadınların iş yaşamına nasıl etkileri oldu?

Eğretilişme dediğimiz atipik istihdam modelleri kadınları nasıl etkiledi?

Kadınların iş yaşamında neoliberalizm, eğretilişme ve bunların ortaya çıkardığı yeni deneyimlerle baş etme stratejileri neler olabilir?

Çalışma Yaşamında Kadınlar Forumu çeşitli meslek gruplarından 100'e yakın kadının bir araya gelmesini sağladı. Böyle bir kalabalığın bir araya gelmesi bile başlı başına güçlendirici bir pratik. Forum için yola çıkarken KEİG Platformu olarak aklımızda bugüne kadar uzak kaldığımız, ulaşmadığımız kadınlara, tam da üzerine çalıştığımız emek ve istihdam piyasasının içinde olan ve bu piyasayı birebir tecrübe eden, yaşayan kadınlara ulaşmak vardı. Foruma farklı meslek gruplarından kadınların ilgi göstermesi kadınların bir araya gelerek konuşmaya, deneyimlerini paylaşmaya ihtiyaç duyduklarını, hatta hevesli olduklarını gösterdi.

Forum katılımcılarından kadınların da arasında bulunduğu ön hazırlık toplantımızın ardından forumda hangi ana başlıkların konuşulacağını netleştirdik: İş yerinde

cinsiyete dayalı ayrımcılık, iş yaşam dengesi, iş yerinde performans değerlendirmesi, teknoloji alanında kadınlar ve dayanışma ağı oluşturma. Bu konular bazında oluşturduğumuz tema gruplarına farklı mesleklerden kadınlar katıldı. Gruplardaki mesleki çeşitlilik farklı sektörlerden, kültürlerden ve bakış açılarından kadınları bir araya getirmesi anlamında verimli tartışmalara kapı açtı.

En çok ilgi gören grupların başında iş yerinde cinsiyete dayalı ayrımcılık vardı. Bu noktada, her kademeden ve her sektörden kadını etkileyen ayrımcı uygulamaların çalışma yaşamında oldukça yaygın olduğunu gördük. Tartışmalar sırasında deneyimler paylaşıldıkça kültürün içine yerleşmiş ayrımcı pratiklerin her zaman fark edilmediğini, kimi zaman kadınlara yönelik "nazik" tavırların altında da ayrımcılık yatabileceğini fark ettik. Ayrımcılık oturumunda iş yerlerinin cinsiyete duyarlı bir bakış açısıyla yeniden kurgulanması önerisi üzerinde duruldu. Taciz ve güvenlik önlemleri sağlanmasının yanı sıra eşit çalışma koşulları için; yönetmeliklerden, fiziki ortama dek kadınların da aynı güvenlik hissiyle çalışabilmesi esasıyla, uygun düzenlemelerin işin özellikleri ve özgül koşulları göz önüne alınarak tasarlanması gerektiği kararlaştırıldı.

Katılımcıların bir diğer önemli konusu da iş yaşam dengesiydi. Ev içi sorumluluklar ve bakım yükümlülükleri kadınların görevi olarak görüldüğü için işle özel yaşam arasındaki dengeyi sağlamak birçok farklı meslekten

kadın için ortak bir sorun alanı. Tabii ki bu durum çoğu iş yerinde görmezden gelinerek kadınları yüksek performans beklentisiyle birlikte yetersizlik hissine ve tükenmişlik sendromuna sürüklüyor. Bu anlamda kadınlar iş dışındaki sorumluluklarını da layıkıyla yerine getirmekle uğraşırken erkek iş arkadaşlarına göre daha fazla mesai yapıyor ve buna karşılık herhangi bir ödül almamanın aksine terfi ve ücretlendirme politikalarında bir adım geriye düşüyor.

İş ve yaşam dengesi açısından yaşanan sorunlardan bahsedilirken, esnek çalışmanın hem mekansal hem de zaman açısından kadınlar üzerinden yaygınlaşmasının, beyaz yakalı nitelikli işgücü özellikleri taşıyan kadınlar için de, aynı mavi yakalı işlerin olduğu gibi, çalışmalarının görünmez, sürekli ve değersiz olmasını beraberinde getirdiği konuşuldu. Bu anlamda beyaz yakalı işlerde

de ücretsiz evin idamesi için çalışma ile ücretli çalışmanın eş zamanlı ve eş mekanlı yürütülmesinin ücretli işe ayrılması gereken zamanın kadının lüksü ve zorlaması gibi algılanması neden olduğu paylaşıldı. Güvencesizliğin eğitilmiş kadınların da sosyal güvenceden yoksun, gelir ya da zaman yoksulu yaşamlara sıkışmalarına neden olduğu paylaşıldı. Parça başı iş yapmanın yaygınlaşmasıyla birlikte profesyonel beyaz yakalı kadınlar hem daha düşük gelir için hem de sosyal güvenceleri olmaksızın çalışırken, esnek çalışmanın tam zamanlı çalışanlar için de kural haline gelmesi karşılıksız fazla mesainin ve çalışanın her zaman çağrıya hazır olması gerektiği varsayımının zaman yoksulluğuna neden olduğu belirtildi. Bakım yükünün sosyal olarak faydalanılması ve hizmetlerin herkes tarafından erişilebilir olması için yerel olarak çocuk, yaşlı ve ev hayvanı bakım merkezlerinin bir arada

kurgulandığı bakım hizmetlerinin ücretsiz ve denetlenerek sunulmasının önemi konusunda tüm katılımcılar hemfikir.

Mesleklerin de kadın-erkek olarak cinsiyetleştirildiği forumda konuşulan konulardan bir diğeri. Bu çerçevede, teknoloji alanı da erkeklerin yoğun olarak çalıştığı ve kadınların görünürlüğüne oldukça düşük olduğu bir alan. Bu alanda çalışan kadınların eğitimde fırsat eşitliğine sahip olması ve eğitim sisteminin kız çocuklarının teknolojiye ilgisini teşvik edecek şekilde planlanması önem taşıyor.

Tüm bu sorun alanları için oldukça çeşitli çözüm önerileri de konuşulurken birçok noktada çalışma yaşamının neoliberal

politikalarla insanı yalnızlaştırdığı ve dayanışma ağlarının oluşmasını engelleyecek şekilde örgütlendiği saptaması önemliydi. Beyaz yakalı kadınların sorunlarına çözüm üretebilmek için ihtiyaçtan doğan iş yeri dayanışma ağlarının, çalışan kadınlar gruplarının oluşmasının gerekliliği açıkça ortaya kondu. Beyaz yakalı kadınların ağırlıklı olarak katıldığı forum, ilk kez KEİG forumlarına ve hatta belki de iş yaşamında kadın deneyimlerini konu alan herhangi bir foruma ilk kez katılan çok sayıda kadına ulaşması açısından heyecan vericiydi. Alt tartışma gruplarında kadınların birbirlerinden farklı alanlarda çalışan kadınların özgül koşullarını öğrenmemizi sağladı hem de ortak sorunlarımızı ortaya çıkardı. Katılımcılar açısından samimi ve ileriye dönük ortak stratejiler belirleme odaklı paylaşımların gerçekleşmesini sağladı. Forum bu anlamda çok sayıda kadının deneyimi ve taze gücüyle ümit vaat eden ve heyecan veren bir deneyim oldu.

Forumda farklı tema gruplarına ayrılmış olsak da birden fazla konunun çoğu zaman iç içe geçtiğini ve ayrımcılığı iş yaşamı dengesinden, iş yaşamı dengesini performanstan, performansı da dayanışmadan ayrı düşünemeyeceğimizi gördük. Forumun önemli kazanımlarından biri de bugüne kadar kadın hareketi içinde olmayan kadınları bir araya getirmesiyle yeni ve yaratıcı çözüm önerilerini de ortaya çıkarması oldu. Katılımcılarının getirdiği taze bakış açısıyla feminist birikimin birleştiği oturumlar zihin açıcı, ortaklaştırıcı ve yeni fikirlerin geliştirildiği verimli toplantılardı.

“Kadınlar iş dışındaki sorumluluklarını da layıkıyla yerine getirmekle uğraşırken erkek iş arkadaşlarına göre daha fazla mesai yapıyor ve buna karşılık herhangi bir ödül almamanın aksine terfi ve ücretlendirme politikalarında bir adım geriye düşüyor.”

Özel İstihdam Büroları ve Kadın İstihdamı

Handan Çağlayan

Türkiye’de kadın istihdamının genel özelliklerine bakıldığında tablo pek iç açıcı değildir. Kadınların işgücüne katılımı düşüktür. Kadın işsizlik oranı erkeklerden yüksektir. Ekonomi kadınlar için insana yaraşır iş yaratamıyor. Bakım yükümlülükleri çalışmak isteyen kadınlar önünde engel oluşturuyor. Bu engeli aşıp çalışma yaşamına katılan kadınları ise ayrımcılık bekliyor. İstihdamda cinsiyete dayalı yatay dikey ayrışma söz konusudur. Kadın istihdamında temel sorunların başında ise kayıt dışılık ve güvencesizlik gelmektedir. Kadın istihdamı büyük oranda kayıt dışı, dolayısıyla güvencesiz istihdamdır. Kadın hareketi bu duruma dikkat çekerek, istihdamda cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına, insana yaraşır işlerin çoğaltılmasına ve kadınların istihdama katılımı önündeki temel engellerden biri durumundaki bakım yükümlülüklerinin, devlet, işveren ve erkekler tarafından paylaşılmasına vurgu yapıyor.

Kadın istihdamı konusu, 2000’li yılların başlarından itibaren hükümetlerin de gündeminde ama hükümetlerin ufku esnekleşme ve kadın girişimciliğinin

desteklenmesinin ötesine geçmiyor. Kadınların kategorik olarak esnek çalışmayı tercih edeceklerinin varsayılması zaten sorunlu bir durum. Öte yandan esnek çalışmanın yol açacağı ücret ve gelir kayıpları ya da iş güvencesi ile sosyal güvenlik haklarının koruması gibi konular suskunlukla geçiştiriliyor. Oysa esnek çalışma modelleri çalışanın iş güvencesini, sosyal güvenlik haklarını ortadan kaldırıyor, ücret aşınıyor, yan ödemeler kaybediliyor.

Esnekleşme bağlamında gündeme getirilen sihirli formül ise özel istihdam büroları. Bir esnekleşme modeli olarak özel istihdam büroları (ÖİB) aracılığı ile geçici iş ilişkisinin kadın istihdamını arttıracacağı, iş ve aile yaşamını uyumlulaştırmaya yardım edeceği öne sürülüyor. Örneğin 2014-2023 Ulusal İstihdam Stratejisi Belgesinde bu uygulamanın, kadınlar, gençler ve engellilerin “istihdam edilebilirliğini” arttıracacağı belirtiliyor. Benzer şekilde Ailenin ve Nüfusun Dinamik Yapısının Korunması Programı ve Eylem Planı ve bu doğrultuda hazırlanan yasa tasarısında da kadınlara esnek çalışma “seçeneği” sunuluyor ve kadınların çalışmadığı süre içinde ortaya çıkacak işgücü kaybının telafi edilmesi için

de özel istihdam bürolarına geçici iş ilişkisi kurma yetkisinin verilmesi öngörülmüyor.

KEİG platformunun özel istihdam büroları ve geçici iş ilişkisinin kadın istihdamına etkisi üzerine hazırladığı rapor ise tam tersine tasarı yasalaşırsa kadın istihdamının olumsuz etkileneceğini gösteriyor.

ÖİB 2003 yılından itibaren Türkiye’de yasal mevzuata girmiş olmakla birlikte, istihdama ilişkin güncel politika belgelerinde ısrarla yer verilen ÖİB aracılığı ile geçici iş ilişkisi ya da kamuoyunda bilindiği haliyle kiralık işçi uygulaması halen yasak. ÖİB, en genel tanımıyla kar amacıyla işe aracılık yapan; iş arayanlarla işçi arayanları eşleştiren gerçek ya da tüzel kişiliklerden oluşan kuruluşları ifade ediyor.

Türkiye’de 2003 yılından itibaren resmi olarak faaliyet yürüten ÖİB’nin profiline

ilişkin ilk göze çarpan husus İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük kentlerde yoğunlaşmış olmaları. 2014 yılı itibarıyla 28 ilde toplam 482 ÖİB faaliyet yürütmekte ve bunların büyük bölümü İstanbul merkezli. İŞKUR verilerine göre 2004-2013 yılları arasında sadece 291.713 kişi ÖİB’ler tarafından istihdam edilmiş.

ÖİB’ler aracılığıyla işe yerleştirilenlerin profiline bakıldığında, %65.56’nın erkek olduğu görülüyor. İstihdam edilenlerin çoğu genç ve eğitilmiş. Kadınlar da genç ve eğitilmiş olmalarına karşın çoğunlukla nitelik gerektirmeyen işlerde istihdam edilmiş. Orta yaş ve üzerinde düşük eğitim seviyesine sahip olan kadınlar yaşlı ve çocuk bakımı ile temizlik işlerinde yoğunlaşırken genç ve eğitilmiş kadınlar ise satış elemanı, büro işleri gibi işlerde yoğunlaşıyor. Eğitilmiş genç kadınların niteliksiz işlerde yoğunlaşmasını işsizlik baskısı ile açıklamak mümkün.

ÖİB'ler kar amacıyla çalışan işletmeler ve onlar açısından esas karlı istihdam modeli ise Türkiye'de halen yasak olan geçici iş ilişkisi. Başka bir ifade ile kiralık işçi uygulaması. ÖİB'lerin yasalaşmasından bu yana yürütme kiralık işçi uygulamasının önünü açmak istiyor. Küresel istihdam bürolarının lobi faaliyetlerinin de etkisiyle daha 2003 yılında, yasa hazırlanırken kiralık işçi uygulamasına yer verilmek istenmiş ama işçi örgütlerinin gösterdiği tepki buna mani olmuş. Daha sonra 2009 yılında İş Kanununa bu doğrultuda bir madde eklenmiş ama madde çalışanlar arasında eşitlik ilkesinin gözetilmediği ve çalışanı koruyucu düzenlemenin yasa da yer almadığı gerekçesiyle Cumhurbaşkanı tarafından veto edilmiş.

Konu Ailenin ve Dinamik Nüfus Yapısının Korunması Yasa Tasarısı ile gündeme gelmiş bulunuyor. Bu tasarı ÖİB aracılığı ile geçici iş ilişkisinin yasallaştırılmasını ve faaliyet alanına kamunun da dahil edilmesini öngörüyor. Tasarı kamuoyuna sunulurken dezavantajlı kesimlerin/kadınların istihdam artışının sağlanması ve iş ve aile yaşamının uyumlulaştırılması vurgusu öne çıkarılıyor.

Tasarıda doğum sonrası ücretsiz izinlerin emekliliğe sayılması gibi itiraz edilemeyecek olumlu düzenlemeler de var. 1. çocuk için 300, 2. çocuk için 400, 3. çocuk için 600 lira doğum yardımı yapılması öngörülüyor. Kamuda çalışan kadınlara analık izninden sonra 1. 2. ve 3. çocuk için sırasıyla 60, 120, 180 gün yarı zamanlı çalışma seçeneği sunuluyor. Devamla, çocuğun mecburi

ilköğretim çağına değin yarı zamanlı çalışma seçeneğine de yer veriliyor. Bu süreçlerde ortaya çıkacak istihdam boşluğunun ise özel istihdam büroları aracılığıyla geçici iş ilişkisi kurma yoluyla giderilmesi öngörülüyor. Tasarıda her ne kadar ebeveyn söylemi yer alıyorsa da içeriğe bakıldığında esas olarak kadınlardan söz edildiği görülüyor. Tasarının özünü esneklik, geçici iş ilişkisinin/ kiralık işçi uygulamasının yasalaşması ve kamuya girmesi önündeki yasağın kalkması oluşturuyor.

Kiralık işçi uygulamasına ilişkin eleştiriler, işgücü piyasasının katmanlaşması, çalışanların hak kaybı yaşaması, güvencesizlik, süreksizlik, belirsizlik, örgütlenme hakkının ve toplu pazarlık olanağının yitirilmesi hususlarında yoğunlaşıyor. Bu eleştiriler ışığında kadınlar için vaat edilenin "güvencesiz esneklik" olduğu söylenebilir. Çünkü zaten kadınların sosyal güvenlik hakları ile ilgili ciddi sorunlar bulunmaktayken bu uygulama bağlamında sosyal güvenlik ile düzenlemeler göz ardı edilmektedir. Türkiye, ILO'nun geçici iş ilişkisi ile çalışanları korumaya yönelik 181 numaralı sözleşmesini onaylamamıştır. 2009'da Cumhurbaşkanının veto gerekçeleri halen geçerliliğini koruyor. ILO 181'de çalışanlar arasında eşitlik ilkesinin ve geçici çalışanların haklarının korunmasına, sendika ve toplum pazarlık hakkından yararlanmaya ve ilgili düzenlemelerde sosyal diyalogun aranmasına ilişkin yer alan hükümler, Türkiye açısından geçerlilik taşıyor.

Düzenleme bu haliyle kadın istihdamını arttırmak bir yana hem kamu hem de

özel sektörde kadın istihdamını düşürücü olumsuz etkiye bulunma potansiyeli taşıyor. Zira çocukların zorunlu eğitim çağına değin yarı zamanlı çalışma, işveren açısından erkek işçinin tercih edilme nedeni olacaktır. İstihdamda olanlar açısından da, iş gücünü katmanlaşması sonucunu doğuracaktır. Kadın ve genç işsizlik oranlarının yüksekliği göz önüne alındığında, genç kadınların kiralık işçi uygulamasının potansiyel hedefini oluşturacağı öngörülebilir. Onları bekleyen ise nitelik gerektirmeyen işler. Bu tür işlerdeki ücret düzeyi göz önüne alındığında, yarı zamanlı çalışma seçeneğinin yerine uzun mesai saatleri, kimi durumda iki işte birden çalışma zorunluluğunun geçeceği bile düşünülebilir. Dolayısıyla iş ve aile yaşamının uyumlulaştırılması hedefi gerçeklikle pek örtüşmüyor.

"Kiralık işçi uygulamasına ilişkin eleştiriler, işgücü piyasasının katmanlaşması, çalışanların hak kaybı yaşaması, güvencesizlik, süreksizlik, belirsizlik, örgütlenme hakkının ve toplu pazarlık olanağının yitirilmesi hususlarında yoğunlaşıyor."

İŞİD Tarafından Zorla Alıkonulan Kadınlar

Nurcan Baysal

Zorla Alıkonulan Kadınlar için Mücadele Platformu Üyesi

İŞİD'in 3 Ağustos 2014'te Şengal'e saldırısı ile başlayan süreç binlerce insanın hayatını değiştirdi. Yüz binlerce insan evini terk etmek zorunda kaldı, binlercesi katledildi, binlerce kadın esir olarak İŞİD tarafından alıkonuldu. İŞİD'in elinde halen 5-7 bin arası kadın olduğu tahmin edilmektedir. Bu kadınların büyük bölümü Ezidi kadınlar olmakla birlikte aralarında Türkmen, Arap, Süryani, Alevi ve Hristiyan kadınlar da var.

Dünya ve Türkiye maalesef hemen yanı başımızda yaşanan bu vahşete sessiz kaldı. Bu kadınların sesi halen yeterince duyulmuyor.

İŞİD'in elindeki bu kadınlar için mücadele etmek amacıyla Diyarbakır'da birkaç ay önce önemli bir platform kuruldu: Zorla Alıkonulan Kadınlar için Mücadele Platformu. Bu platformun amacı başta İŞİD'in elindeki kadınlar olmak üzere zorla

alıkonulan kadınların yaşadıklarına dikkat çekmek ve bu kadınları yaşadıkları esir ortamından kurtararak yeniden yaşam kurabilmeleri için desteklemek.

Son 1 yıl içerisinde IŞİD'in elinden kurtulan ya da kurtarılan kadınların sayısı 1000 civarında. Kurtarılan kadınların 400'ü Duhok'ta, Kürdistan Bölge yönetiminin kurduğu bir sığınma evinde kalmaktadır. Az bir kısmı ise Batılı sivil toplum örgütleri vasıtasıyla Almanya'ya götürüldü. Bu kadınların rehabilitasyon süreci orada devam ediyor. Zorla Alıkonulan Kadınlar Platformu kurulduğu günden bu yana, bir yandan IŞİD'in elinde kalmış ve tecavüze uğramış kadınları Diyarbakır'a getirerek tedavi ve rehabilitasyonlarını destekliyor, bir yandan da Diyarbakır merkezli bir rehabilitasyon merkezi kurmak için çalışıyor.

Platformun yaptığı diğer önemli bir şey de Lahey Uluslararası Ceza Mahkemesinde soykırım başvurusu yapabilmek için tanıklıkları toplamak. Platform Bölgede Ezidi kamplarındaki kadınlarla görüşerek onların tanıklıklarını topluyor ve Uluslararası Ceza Mahkemesine başvurabilmek için gerekli hazırlıkları yapıyor.

Geçen ay platform temsilcileri; Zaho, Duhok ve Rojava'daki kampların yanı sıra, Şengal dağına da giderek buralarda Ezidi kadınlar ve kız çocukları ile görüşmeler yaptı. Platformun bu seyahat sonrası hazırladığı rapordan 23 yaşındaki genç bir kadının anlatısını şöyle;

"O gün saldırıların başladığını duymuştuk. Babam sabahın ilk ışığıyla bizi arabasına bindirdi, Sincar dağlarına doğru yola

"Son 1 yıl içerisinde IŞİD'in elinden kurtulan ya da kurtarılan kadınların sayısı 1000 civarında. Kurtarılan kadınların 400'ü Duhok'ta, Kürdistan Bölge yönetiminin kurduğu bir sığınma evinde kalmaktadır. Az bir kısmı ise Batılı sivil toplum örgütleri vasıtasıyla Almanya'ya götürüldü. Bu kadınların rehabilitasyon süreci orada devam ediyor."

koyulduk. Yol üstünde bulunan amcamın köyüne de uğradık, öğle yemeğinden sonra amcamın ailesini de alıp kaçmayı planlıyorduk. Fakat olay istediğimiz gibi gelişmedi. Çok geçmeden DAİŞ etrafımızı sardı ve eve ateş açmaya başladı. Çok korkunçtu. Babamlar da kendilerini savundu fakat yenik düştüler. DAİŞ içeri girip kadınları ve çocukları dışarı çıkardı. İçerde kalan 27 erkeği ise bir odaya kilitledi. Ardından daha yaşlı kadınlar ve çocuklar ayrı, genç kadınlar ise ayrı tutulacak şekilde bizi iki gruba ayırdılar. Bir yıldan üç yıla kadar yeni evli olan kadınlar da bizim grubun içine aldılar.

Annem ve amcamın eşinin de içinde bulunduğu daha yaşlı kadınların ve çocukların içinde bulunduğu grubun üzerine benzin döktüler. Bizim grubu bir arabaya koydular

“Kadınlar satılıyor... Çünkü dünyanın diğer kadınları susuyor!”

ve beklediler. Bizim grup 23, annemin bulunduğu grup ise 12 kadından oluşuyordu. Onların grubunda sayısını aklımda tutamadığım kadar çok çocuk bulunuyordu. Tam annemin içinde bulunduğu grubu yakacaklarken telefonları çaldı ve , ‘genç olanları Siba Şeyh Xıdır köyüne getirin ve ardından diğer kadınları yakmak için geri dönün’ dendi. Onlar bizi Siba Şeyh Xıdır köyüne bırakıp dönene kadar ise annemler kaçmayı başarmıştı. Fakat babamın içinde bulunduğu 27 kişilik erkek grubu kilitli oldukları için kaçamamışlar. Onların kafalarını kesip öldürdüler. Babam, amcam ve kuzenimi öldürdüler. Bir kuzenim ise babasının ölüsünün altında saklanarak sağ kalmayı başarmış.

Bizi daha sonra Baaj köyüne götürdüler. Orada 2 saat kaldıktan sonra diğer kadınları Musul’a götürdüler. Biz kadın ve kız çocukları olarak 500 kişiydik. Bizi bodrum katına koydular. Sabah ve akşamın ne zaman olduğunu bilmiyorduk. Ardından bakire ve bakire olmayanları ayırdılar. Kız

kardeşlerimi ve amcamın kızını benden kopardılar. Bir amcamın kızı hamile olduğu için beni pazara satmaya götürmediler. Ben kalıp amcamın kızına baktım. Biz 300 kadın Baaj köyünde kaldık. Her günümüz dayakla geçiyordu. Dediklerini yapsak da yapmasak da dayak yiyorduk. Bir gün amirleri geldi ve 24 yaşında olan Cilan adlı arkadaşımı kendinse seçti. Arkadaşım bu durumu kaldıramadı ve kendini banyoya kapatarak intihar etti.

Baaj köyünde 8 gün kaldıktan sonra 27 kadın Tıl Kasır köyüne götürüldük. Burada sürekli kadın değişimi oluyordu, yüzlerce kadın ve çocuk vardı. Altı ila 9 yaş arasında pazarlanan kız çocuklarının sayısı çok fazlaydı. Bir amir beni sadece yemek yapmak için satın almıştı. Ben önce amirlere ardından esir kadınlara ve çocuklara yemek yapıyordum. Burada geçen 10 günün ardından Tıl Azir’e bağlı Verdiye köyünde olan birine satıldım. Orada 3 gün kaldım.

Her gün dayak yiyordum. Ardından Tıl Kasır köyündeki eski satıldığım adam yeni adama telefon açtı ve kendine birkaç kız çocuğunu satın aldığını ve benim onlara yemek yapmam gerektiğini söyleyerek geri çağırdı. Bu çocuklardan 7 yaşında olan sağır dilsizdi ve sürekli tecavüze uğruyordu...

15 yaşındaki Nazdar adlı arkadaşımın tecavüzden dolayı akli dengesi bozuldu. 9 yaşındaki Şilan adlı bir kız çocuğuna ise kuran dersi bahanesiyle defalarca tecavüz edildi. Adam ona kuran dersi öğretiyorum diye onu odaya kapatıyordu. Bir arkadaşım onu tek bırakmak istemedi. Üç günün ardından onu tek odaya kapadı ellerini bağlayıp ona tecavüz etti. Ardından Musul'da yaşayan yaşlı bir Suriyeliye sattı. Ondan da bir daha hiç haber alamadım..."

Z.X'in yaşadıkları bununla sınırlı değil. 30 kereden fazla satılıyor, genelde 10 dolara satılıyor ve birçok kez tecavüze uğruyor. 3-6 yaşındaki çocuklara tecavüz edilmesine şahit oluyor. Her defasında intihar etmeyi düşünüyor. Fakat yanında kalan küçük çocukları yalnız bırakmamak için sürekli vazgeçiyor. Görüşmenin sonunda Z.X.

"Yanı başımızda, bize sadece birkaç saat ötede, elimizle uzansak tutabileceğimiz bir mesafede bunlar oluyor. Ve biz susuyoruz!"

"Hala şoktayım. Bu durumu bir türlü atlatamıyorum" diyor. O günlerin geride kaldığına bir türlü inanmıyor.

O günler belki Z.X. için geride kaldı ama halen 5-7 bin kadın ve kız çocuğu için devam ediyor. Tüm bu yaşanan vahşet ve katliamlardan sadece IŞİD değil, IŞİD'i destekleyerek bu vahşi düzenin devam etmesini sağlayan ülkeler de sorumlu.

Kadınlar satılıyor... Çünkü alıcıları var. Katar, Kuveyt, Suudi Arabistan, Pakistan ve Afganistan'dan geliyor alıcılar.

Kadınlar satılıyor... Çünkü IŞİD'i petrol satın alarak, sınırlarını kullanarak, hastanelerini IŞİD'lilere açarak ve silah yollayarak destekleyenler var. Türkiye, Ürdün, Arap ülkelerinin bir kısmı gibi IŞİD'in kendi ülkelerinde beslenmesine hizmet eden ülkeler var.

Kadınlar satılıyor... Çünkü dünyanın diğer kadınları susuyor!

Yanı başımızda, bize sadece birkaç saat ötede, elimizle uzansak tutabileceğimiz bir mesafede bunlar oluyor. Ve biz susuyoruz!

Duymuyor, konuşmuyor ve görmüyoruz!

Kim bilir belki de iyi insanlar ölmüştür hep!

Mücadeleyi inceliklerle işleyen kadın şair: GÜLTEN AKIN

Cemile Çakır

Yazar-Şair-Çevirmen

Siire İkinci Yeni ile başlayan ama toplumsal mücadelenin gelişimi ile şiirini mücadeleye koşut kılan kadın şair Gülten Akın'ı 4 Kasım 2015'te kaybettik. Yine onun gibi Türkiye'de şiirin

inceliğini mücadelenin dokusuyla birleştiren kadın şairlerimizden Sennur Sezer'i 7 Ekim'de kaybetmiştik. Arka arkaya şiirin sonbaharı yapraklarını döküyor. "İlk Yaz" şiirinde, "Ah, kimselerin vakti yok/ Durup ince şeyleri anlamaya." demişti Gülten Akın. Kimseler ince şeyleri anlamadan o çekip gitti bu dünyadan. Daha Ankara katliamı yeniydi, yaraları sarılmamıştı. Bir yara da o bıraktı yüreğimizde.

Şiir yolculuğuna İkinci Yeni çizgisinde çıkan, fakat 1960 sonrasında artan toplumsal mücadeleyle şiirlerindeki incelikten taviz vermeden toplumcu çizgiye kayan Gülten Akın 2008 yılında Milliyet gazetesinin yaptığı bir araştırmaya göre "Yaşayan En Büyük Türk Şairi" olarak gösterilmişti.

23 Ocak 1933 tarihinde Yozgat'ta doğan Gülten Akın'ın annesinin babası Kavurgalı Hoca Nuri Efendi, eğitimi İstanbul'da tamamlamış biriydi. Cumhuriyet dönemimde il kitaplığı yöneticiliğine getirilmiş, daha sonra CHP milletvekilliği yapmıştı. Babasının babası Rumeli göçmeniydi ve İkinci

KESTİM KARA SAÇLARIMI

Uzaktı dön yakındı dön çevreydi dön
Yasaktı yasaydı töreydi dön
İçinde dışında yanında değilim
İçim ayıp dışım geçim sol yanımlı sevgi
Bu nasıl yaşamaydı dön

Onlarsız olmazdı, taşımam gerekti,
kullanmam gerekti

Tutsak ve kibirli -ne gülünç-
Gözleri gittikçe iri gittikçe çekilmez
İçimde gittikçe bunalıttı gittikçe bunalıttı
Gittim geldim kara saçlarımı öylece buldum

Kestim kara saçlarımı n'olacak şimdi
Bir şeycik olmadı - Deneyin lütfen -
Aydınlığım deliyim rüzgârlıyım
Günaydın kayısıyı sallayan yele
Kurtulan dirilen kişiye günaydın

Şimdi şaşıyorum bir toplu iğneyi
Bir yaşantı ile karşılayanlara
Gittim geldim kara saçlarımdan kurtuldum

Dünya Savaşı yıllarında babası askere çağrıldı. Annesi vefat edince Yozgat'ın Sorgun ilçesine taşındılar. İlkokula burada başladı. Anne tarafından dedesi ona dini hikâyeler anlatırken, dayısı şiirler okuyordu. Onu Dostoyevski, Tolstoy, Nazım Hikmet ve Sabahattin Ali ile tanıştıran yine dayısı oldu. Elinden kitap düşmeyen bir çocuktü. 1943 yılında babası emniyette görevli olarak Ankara'da iş bulunca, Ankara'ya taşındılar.

İlkokulu Atatürk Kız İlkokulu'nda bitirdi. Ortaokula Taşmektap'te başladı ama Cebeci Ortaokulu'nda tamamladı. Ankara Kız Lisesi'ndeyken şiir yazmaya başladı, hatta lisenin şairi ilan edildi.

İlk şiiri 1951'de Son Haber gazetesinde çıktı. 20'li yaşlarda şiirleri Hisar, Varlık, Yeditepe, Türk Dili, Mülkiye gibi dergi sayfalarında yer alırdı. Ankara Hukuk Fakültesi'nde okurken İçişleri Bakanlığı'nda çalıştı. 1955 yılında Varlık Dergisi şiir ödülünü kazandı. 1956 yılında Yaşar Cankocak'la evlendi. Aynı yıl ilk şiir kitabı "Rüzgâr Saati" yayımlandı. 1958 yılında eşinin kaymakamlık görevi nedeniyle Anadolu yollarına düştüler: Kumluca, Şavşat, Gevaş, Alucra, Gerze, Saray, Haymana, Kumru... Kendisi ise yalnızca çocuklara değil, okuma yazma bilmeyen kadınlara da öğretmenlik yapıyordu. Alucra'da kadınlara okuma yazma öğretmenin yanı sıra, tiyatro oyunu hazırlayıp sahneliyordu. Bunlar gerici çevreleri rahatsız edince evleri bombalandı, sürekli tehdit aldılar.

Gülten Akın'ın ikinci şiir kitabı "Kestim Kara Saçlarımı", -ki bu bir kadının eskimişle hesaplaşma şiiri- 1960 yılında yayımlandı. 1964 yılında "Sığda" adlı kitabıyla "Türk Dil Kurumu Şiir Ödülü"nü aldı. Haymana'da hazine arazilerinin zenginlerce paylaşılması sırasında hazine avukatlığını üstlendi. Sürgün edildiklerinde, onları topraksız köylüler uğurladı ve 1960 sonrasında eşi ile birlikte Türkiye İşçi Partisi'nin örgütlenme çalışmalarına katıldılar. Kaymakam eşi, dönemin sol rengine uygun köylülerin "Paşa Abı" sı olmuştur artık. Sonra Kumru, derken Maraş'a sürgün... 1971 yılında "Kırmızı

ELLER İLAHİSİ

Ellerini görsem oğlumun
Uzun esmer parmaklı ellerini
Onları özlüyorum
Üç yaşına yağan karda
Kızarmış, ısıttım öpe hohlaya
Ozanda el-ücre çağrışımı yapan
Alucra kışları
Bir elim elinde sabaha dek
Öteki yorganının üstünde
Üşümezdi artık örttüm sardım ya

Görsem ellerini oğlumun
Ardında bağlı durmasa
Kalmasa Alucra sisler içinde
Gevaş'a kurtlar inmesa
Cano kızak yap oğluma
Uçar gider göle doğru
Çığ düşer, Artos'a salma

Ellerini görsem oğlumun
Dizgini tutarken atının üstünde
Sağrısı yelesi al ürpermede
Ferhan usul usul titrese

Ellerini görsem oğlumun
Yeşil söğüt dalını incelikle
Kuş sesleriyle değiştiğinde
Beş yaşında çalışan ellerini
Uçtu gitti kitapların ardında
Uçtu gitti kalemlerin ardında

Karanfil" yayımlandı. 1972 yılında Maraş'ta yazdığı "Ökkeş'in Destanı'yla" TRT Başarı Ödülü kendisine verildi. Aynı yıl eşi merkeze alınca Ankara'ya döndüler, o da Türk Dil Kurumu Derleme ve Tarama Kolu'nda çalıştı. İnsan Hakları Derneği, Halkevleri, Dil Derneği gibi derneklerde kurucu ve yönetici olarak görev aldı.

Gülten Akin 1978'de emekliye ayrıldı ama bu mücadele ve şiiirden emeklilik değildi. 1979'da oğlu Murat Cankoçak bir banka soygununa katıldığı gerekçesiyle Devrimci Yol davasından tutuklanınca oğlunun avukatlığını üstlendi. Oğlunu ziyarete gittiğinde cezaevi görevlilerinin göz yummasıyla faşistlerin saldırısına uğradı. 1980 sonrasında oğlunun Mamak Cezaevi'nde katıldığı açlık grevini "42 Gün" adlı kitabında anlattı. "Analardık. Oğullarımızın kızlarımızın yattığı cezaevinden görüşlerden çıkardık. Dağılırdık eskiden olsaydı. O açlık günlerinde dağılıp gitmeyi düşünmedik. Birlikte kaldık. Yürüdük yollar boyu. Otobüslere doluşup gittik. Görkemli kapılardaki yetkililere ulaşmaya. Dilekçelerde, dilekçelerde, sayısız pullarda umar aradık..."

Çocukları gibi bildiği devrimciler cezaevlerine kapatıldığında "Hey Tanrım, bu çocuklar çocuklarımız bizim / Bunca yıl hangi taşı oraya kapatsan / Un ufak olur / Bunca yıl hangi kuşu / Bize hüznü görüşler, tel örgüler / Beton gölgeler bağışlayan / Bunca yıl hangi bir kuşu, / Ölür ölür ölür." demişti. Ülkenin sorunlarıyla kendini o kadar özleştirmişti ki "Ülkem misin oğlum musun seçemiyorum" dizelerini dile getirmişti.

O nedenle olsa gerek, Haydar Ergülen de Gülten Akın için yazdığı yazısında "Şiirin bir 'annelik sanatı' olduğunu da o gösterdi, yalnızca kendi çocuklarına değil elbet. Beş çocuğu var, çok anne oluşu yalnız bundan değil elbette, 'şair ana', 'şairler annesi', 'şiiimizin öz annesi' diye de anılıyor ama, o içerde sekiz yıl yatan oğlu Murat'ın annesi olduğu kadar, 17 yaşında idam edilen Erdal Eren'in de annesi, ODTÜ kapısında jandarmanın arkasından vurduğu arkadaşımız Ertuğrul Karakaya'nın da annesi, polisin vahşice döverek öldürdüğü gazeteci Metin Göktepe'nin de annesidir. 'Eylül anneleri'ndendir, 'Cumartesi anneleri'ndendir," demiştir.

1980'den 1991 yılına kadar şiirlerini, bir iddiaya göre oğlunun güncel edebiyat dergilerine itirazı nedeniyle şiirden ve yayımlamaktan uzak duran Gülten Akın'ın, bu devrede şiir üzerine yazılarını bir araya getiren "Şiiri Düzde Kuşatmak" (1983) kitabı yayımlanır. 1991 yılında yayımlanan "Sevda Kalıcıdır" şiiri, onun şair ruhunu özgür bırakma kararı gibidir: "Yeter beklediğim / Şimdi bir silkinir, çalarım paçaya / Ne varsa atarım üstümden / Alkanat küheylan olurum / Geldiğim yerlere varırım / Delikanlılar bulurum / Köpüğü yele veririm, bulutu sevdaya / Kandırır alır gelirim / Nurtopu bir devrim doğar / Nurtopu bir devrim doğar..." (Atın Türküsü)

Şiirlerinde büyük ölçüde folklor öğelerinden yararlandı. "Şiiri Düzde Kuşatmak" (1983) kitabında, halk kaynağına başvurma isteğini, bunu şöyle açıkladı: "halkta var olan öz ve biçimi diyalektik olarak yükseltmek, şiiri yükseltirken halkın yaşamının ve yaşam

biçimlerinin yükselmesine yardımcı olmak" sözleriyle açıklar.

Yaşamı boyunca 10 ödül aldı. 13 şiir kitabı çıkardı. Şiirleri; İngilizce, Almanca, Flamanca, İtalyanca, Bulgarca, Arapça, Lehçe, İspanyolca, Fransızca ve İbraniceye çevrildi. Kırkı aşkın şiiri bestelendi. Sezen Aksu'nun bestelediği Deli Kızın Türküsü, 12 Eylül'de yaşı büyütülerek idam edilen Erdal Eren için yazdığı Büyü şiirini Grup Yorum besteledi, ayrıca Selda Bağcan ve Edip Akbayram seslendirdi.

Gülten Akın 'Beni Sorarsan' kitabıyla 2014 yılında Metin Altıok Şiir Ödülü'nü almıştı. Ödül gerekçesi ise "şiiri hayatın anlamlarından biri kılan tutumuyla, her türlü yalnızlığımızdan yeni bir dil kurabilme yeteneğiyle ve Türkçenin büyük şiir geleneğini daha da büyüten şiirinin derinliğiyle Gülten Akın'a verildi" ifadeleriyle açıklanmıştı.

Akın'ın şiir kitaplarından bazıları: Rüzgâr Saati (1956), Kestim Kara Saçlarımı (1960), Sığda (1964), Kırmızı Karanfil (1971), Maraş'ın ve Ökkeş'in Destanı (1972), Ağıtlar ve Türküler (1976), Seyran Destanı (1979), İlahiler (1983), Sevda Kalıcıdır (1991), Sonra İşte Yaşlandım (1995), Sessiz Arka Bahçeler (1998), Uzak Bir Kıyıda (2003), Beni Sorarsan (2013).

Şimdi artık, onun dediği incelikleri bize anlatacak şair Gülten Akın yok. Ülkenin "şair annesi" yok, evlatlarının da şiir damarı kesik kaldı ne yazık ki. Ama biz onu yine şiirleriyle analım...

Özgecan Aslan katliamına ilişkin bir yazı yazmak veya bir katliam yazısı yazmak...

Aynur Şahin

Eğitim Sen Mersin Şube Kadın Sekreteri

Ben yalnızca Türk halkından özür diliyorum.' Necmi Altundöken), 'Ben yalnızca Ahmet Suphi ile arkadaş olduğuma pişmanım.' (Fatih Gökçe), 'Madem o işi yaptın bari öldürmeseydin.' (Tarsus adliyesinde bir polis memuru -duruşma günü-) 'Özgecan, üstelik hiçbir şeyi bile değildi.' (7. gün taziyesine gelen bir erkek)

Bu ifadeler bir kadına yapılan tecavüzü nasıl gördüğümüzün ve nasıl

anlamlandırdığımızın ifadeleridir. Bu aynı zamanda kadın bedeninin politik inşasının da yansımasıdır. Çünkü erkek aklı tarafından inşa edilen evren-doğa (madde-kadın), toplum-kültür (ideoloji-erkek) "doğal olarak" anlamını da erkek aklının algı ve ihtiyaçlarına göre kazanır. Çünkü bu aynı zamanda kadına yönelik şiddetin ideolojik olduğunun, öylesine bir inşa olmadığının da göstergesidir.

Tüm doğayı-evreni teknikleştirip kullanılabilir alet haline getiren erkek akli için doğanın bir parçası-kendisi olarak tasarladığı kadın da bir alettir. Yani yaşamı kolaylaştırmak için üretilen aletlerden biridir kadın.

Bu görünmez hale getirilen ideolojik arka planı; açık hale getirdiğimizde kadına yönelik şiddetin, tecavüzün ve tacizin aslında tesadüf ve münferit olmadığını ve bir terbiye etme hizaya çekme aracı olarak kullanıldığını çok rahat görebiliriz.

Bu kadın ve erkek olma hallerini masaya yatırmadan, bu hallerimizi inşa eden ideolojiyi yıkmadan kadına yönelik şiddeti ortadan kaldırmamız da mümkün olmayacaktır. Çünkü tüm toplumsal yapıyı şekillendiren bu akıl ile yönetilmeye devam ettikçe "kadınlığımızın ölçütünü" bu akıl belirleyecek ve ölçü dışına çıktığımızda ise cezayı (şiddeti, tacizi, tecavüzü...) hak etmiş olacağız.

Bir "alet-araç olma" durumu üzerinden kurgulanan kadınlık aynı zamanda kullanılabilir bir şeydir. Çünkü erkeğin erkekliğini yeniden inşa ettiği gibi aynı zamanda hangi statüde olursa olsun (eş, sevgili veya herhangi biri olarak) ihtiyaçlarını karşılayan durumundadır. Kadın tüketilebilir bir nesnedir artık.

Karar duruşması 3 Aralık 2015 günü gerçekleşen Özgecan Aslan'ın yaşadığı vahşetin arka planında da bu zihniyet vardı.

Mersin Kadın Platformu bileşeni kadınların çabalarıyla Türkiye ve dünya gündemine taşınan bu katliamın failleri ağırlaştırılmış müebbet aldılar. Ancak bu meselede hükümetin taraf olma biçimi ve meselenin kamuya yansıtılışı ve ele alınış biçimi bizim için tehlikeliydi. Çünkü Özgecan'ın katledilişi ve kamuoyuna yansımalarından sonra Özgecan için "elinde kitapları vardı", "mini etek giymemişti" benzeri değerlendirmeler yapıldı. "Saf, masum genç kız" tartışması yürütüldü. Bununla da "makbul kadın", "makbul olmayan kadın" üzerinden tecavüzün-cinayetin hak edilip edilmemesi tartışıldı ve "saf masum olmayan kadınlara tecavüzün meşruluğu" bilinçlere ince ince işlendi.

"Özgecan saf masum genç bir kızdı, tecavüzü hak edecek bir niteliği yoktu". Yapılan billboardlarda Özgecan'ın sürekli bir "melek" olarak tarif edilmesi "el değmemişliğe", "temizliğe" vurgu yapılıyordu. Özgecan üzerinden tazelenen bu "kadınlık" ölçütüne uymayan kadınlara tecavüz edilebilirdi.

Öyle de oldu. Çünkü sonrasında pek çok kadına da şiddet taciz, tecavüz ve katliamlar yaşatıldı ama yeterince gündem yapılmadı. Hükümet ve medya Özgecan'ın katledilişi üzerinden "kadınlık" ölçütünü tazeleyip güncelledi ve bu ölçüye uymayan kadınlar tecavüz edilebilir, katledilebilir mesajını topluma yaydı.

Bu meselede ailenin tutumu da önemliydi. Çünkü tecavüze uğrayıp ardından elleri kesilen, cinsel organı yakılan kızlarını sahiplenmeyi hangi ölçüye göre gerçekleştireceklerdi. "Namus ve ahlak ölçülerini" zorlayan bir durum vardı...

Kamuoyuna mal olmuş bu davanın faillerinin ne dedikleri de önemli. Çünkü erkek egemen bir ideolojinin aktörleri olarak topluma verecekleri mesaj belirleyicidir. Gördüğümüz kadarıyla bu davanın asıl failleri kendilerinden beklenen davranışı sergilemişlerdir. Faillerden Suphi Altundöken herhangi pişmanlık sayılabilecek bir belirti göstermemiştir. Baba Altundöken oğlunun davranışını "Ben yalnızca Türk halkından özür diliyorum" şeklinde değerlendirirken bir kadına yapılanın onun için önemli olmadığını, önemli olanın "milli namus ve onur"un olduğunu, kendi yavrusunun nasıl bir katile dönüştüğünü sorgulamadığını ve kendine pay biçmediğini görüyoruz.

Fatih Gökçe'nin "Ben yalnızca Ahmet Suphi ile arkadaş olduğuma pişmanım" demesi çarpıcı bir noktadır. Özgecan'a yaptıklarıyla ilgili bir pişmanlık belirtisi göstermemiştir. Görüntü gerici erkek işbirliği ağının sekteye uğramasının yansımasıdır.

Diğer taraftan "Madem o işi yaptın bari öldürmeseydin" (Tarsus adliyesinde bir polis memuru -duruşma günü-) ifadesi de bir taraftan eril devlet aklının yansıması iken diğer taraftan kolluk birimlerinin aslında koruyucu nitelikte olmadığını ortaya seriyor. Bu aynı zamanda "Kadına tecavüz edilebilir" yaklaşımının dışa yansımasıdır. Buradaki hayıflanma durumu, şiddeti doğru şekilde hayata geçirememeye üzerinden yapılmaktadır.

"Özgecan üstelik hiçbir şeyi bile değildi"(7. gün taziyesine gelen bir erkek). Eğer Özgecan katilin "bir şeyi" olsaydı (eşi, sevgilisi vb.) katil ona bir şey yapma hakkını da kolaylıkla edinebilirdi. Bu yaklaşım şiddetin yeri şekli ve kimin yaptığı üzerinden onaylanma durumunu ortaya koymaktadır.

Bu ifadeler yabancısı olduğumuz ve şaşıracağımız ifadeler olmadığı gibi, aynı zamanda görülen davanın da özeti gibidir. Bu dava üç duruşmada sonlandırıldı. Ancak bu öyle kolay da olmadı. Benzeri birçok olayda davaların yıllara yayılıp cezasız kalmasına sesiz kalan hükümet kamuoyu baskısı nedeniyle davaya taraf olmak zorunda kaldı.

Erkek egemen sistemi-devleti besleyen şiddet ideolojisi ortadan kalkmadıkça kadınların kurtuluşu mümkün olmayacaktır. O yüzden kadınlar olarak daha çok örgütlenmek, büyümek ve mücadele etmek zorundayız.

Şirinin'e...

Çiğdem Yerlikaya

Eğitim Sen 3 No'lu Şube Üyesi

*O güzel insanlar, o güzel atlara binip gittiler.
Demirin tuncuna, insanın piçine kaldık.*

Yaşar Kemal

Sirin'i anlatmaya nerden başlamalı, nasıl başlamalı bilemiyorum? Hani bazı şeyler vardır ya anlatılmaz, yaşanır. Şirin'i de anlamak için onu yaşamak gerekir. Şirin kuzenimdi. Ama arkadaşlığımız, dostluğumuz İstanbul'a atandığı 2007 yılında başladı. Yedi yıl devam eden bir ev arkadaşlığı, o günden bugüne ve sonsuza dek sürececek bir yolculuk. Tıpkı Ankara'ya barışı haykırmak için çıktığımız yolculuk gibi...

Peki, Şirin Kılıçalp kimdi? Neydi hikayesi, nerden gelmiş, nereye gidiyordu? Öncelikle bundan söz edeyim. Şirin 1982 yılında Konya'nın Kulu ilçesine bağlı Karacadağ (Xelikan) köyünde, Kürt bir ailede dünyaya geldi. İlk ve ortaokulu Karacadağ'da, liseyi Kulu'da okudu. Gazi Üniversitesi Türkçe öğretmenliğini bitirdi. Ankara'da iki yıl ücretli öğretmenlik yaptıktan sonra, 2007 yılında İstanbul Kâğıthane'de Ferit Aysan Çağdaş Yaşam İlköğretim okuluna atandı. (Onunla hikâyemiz daha çok bundan sonrakesiyecekti.) Şirin emekçi bir aileden gelmişti. Çok büyük zorluklarla okumuştı. Eğitim emekçisi olarak

mücadelesine İstanbul'da başlayacaktı. İstanbul Eğitim-sen 3 No'lu şubeye üye oldu. Sendikanın aktivistlerindendi. Kürtçe dil çalışmasında olduğu gibi, tiyatro çalışmalarını Kadınlar Sahnesi Tiyatro Grubu ile birlikte sendikada yürüttü. Sendikanın iş yeri temsilciliğini görevini çalıştığı bölgenin zorluklarına rağmen büyük bir istekle yürüttü, ta ki o kahredici Ekim ayına kadar...

Ankara'ya gitmeden bir hafta önce mitinge gidip gitmeyeceğimizi tartıştık. Çok yorgundu ve gidemeyeceğini söylemişti. Ama gidilmesi gerekiyordu, özellikle coğrafyamızda hergün insanların öldürüldüğü bir durumda gidilmeliydi, vardığımız sonuç bu olmuştu. Her şeye rağmen barışı haykıracak, insanlığın yerde sürüklendiği bir coğrafyada bu gidişe dur diyecektik. Elimizden gelen tek şey buydu. Umutluyduk, katliamın gerçekleştiği anda ülkemizin barışını konuşuyorduk. Sevgili Ata Önder ve Şirin'le yan yana otururken gelen kitleye baktıkça, umudumuz, heyecanımız artıyordu. 10.04'te bombanın patlamasıyla Şirin'im o an kaybetmiştim. Ata Önder de altı gün süren yaşam mücadelesini kaybetmişti. Olay anında bunun bir şaka olduğunu düşündüm. Bu kadar güzel insanlara neden kıymışlardı? Güzel insanlarımızı bizden neden kopartıp almışlardı? Mücadelemiz ölümlerin son bulması, bu gidişe dur demek için değil miydi? Barış istemenin bedeli bu muydu?

Şirin'im insan gibi insandı. Sevecen, yaşam dolu, kendisiyle ve hayatla barışık, dokunduğu her kim varsa ona emek veren bir kadın, eğitim emekçisi ve aktivistti. Çok merhametliydi ve asla kin tutmazdı. Şu anda aramızda olsaydı şunu söyleyeceğinden eminim: Çocuktan katil yaratan zihniyeti sorgulamalı... Öğrencilerine ve velilerine çok düşküncü. Nitelikli, bilimsel ve anadilinde eğitim savunucusuydu.

Öğrencilerine nitelikli eğitim vermek için muazzam bir çaba gösterirdi. Türkçe öğretmeni idi. Türkçe'ye çok hakimdi. Ana dili Kürtçe'yi sözlü olarak öğrenmişti. Anadilini yazılı olarak öğrenmek ve geliştirmek için İstanbul Eğitim Sen 3 No'lu Şube'de açılan Kürtçe kursuna başladı. Evet, anadilini kurslar aracılığıyla öğrenecekti. Gerçeklik bu olsa da yılmadı. Ardından İstanbul Kürt Enstitüsü'ne devam etti. Kendi ifadesiyle temel amacı, Türkçe kadar Kürtçe'ye de hakim olmak ve çok dilli bir öğretmen olmaktı. 10 Ekim'de katledilmeseydi, Şirin Kürtçe öğretmenlik aşamasından geçecek ve Kürtçe öğretmeni olacaktı. Malesef yaşamı gibi hayallerini de yarım bıraktılar.

Şirin'in en temel özelliği yaşamında hiçbir şeyi ertelememesi ve anın tadını çıkarmayı bilmesiydi. Yaz tatilinde bana, "Çiğdem, artık hayatımda hiçbir şeyi ertelemeyeceğim, içimde hiçbir şeyin kalmasını istemiyorum" demişti. Elinde olsa bu yaşananlara izin vermezdi. Şirin adaleti, özgürlüğü ve barışı içselleştirmiş bir insandı. Şirin demek güzellikti, masumiyetti, vicdandı. Taşıdığı kocaman bir yüreğinde herkese yer vardı.

10 Ekim günü barış güvercini olmuştu. Ankara'ya 10 Ekim Barış mitingine öğrencilerine, ülkesine barışı almak için gitti. Ama olmadı, Şirin'imizi elimizin aldılar. İstanbul'a dönüşümüz Şirin'siz olmuştu. Sevdiklerini, arkadaşlarını, öğrencilerini yarım bırakarak ayrılmıştı aramızdan. Sahi, Şirin'i katleden zihniyetin amacı bu değil miydi? Canlarımızı bizden koparıp, geride kalanları da yarım bırakmak. Ama şu iyi bilinsin ki, Şirin'in kaldığı yerden barışı her zamankinden daha güçlü haykırarak, bu topraklara gerçek barışı getirdiğimiz güne dek mücadele edeceğiz, ant olsun!

Unutmayacağız...

Ayşegül Duman

Eğitim Sen Çerkezköy Temsilcisi

Geçen yıllara oranla biraz uzun süren yaz tatilinden, yüreklerimize Suruç'ta hayatını kaybeden genç kardeşlerimizin acısını ekleyerek dönmüştük çalıştığımız illere...

Seminer çalışmalarını farklı illerde yapmış olmamızdan dolayı okula yoğun bir tempo ile başlamıştık. 10 Ekim'de Ankara'da konferedasyonumuzun da tertipleycisi olduğu 'Emek, Barış ve Demokrasi Miting' nin çağrısı yapılmıştı. Şubemizde hazırlıklar yapıldı, büyük bir heyecan ve coşku ile yola

çıktık Tekirdağ'dan, tıpkı diğer illerden de olduğu gibi...

"Her şeye rağmen ille de BARIŞ" diye haykırmak için Ankara'ya doğru yol alıyorduk. Kimi arkadaşımız yanına çocuğunu, kimi yeğenini, kimi de küçük baldızını almıştı. Ankara'ya gidiyoruz; gülerek, eğlenerek, birbirimizle şakalaşarak... Çünkü biliyoruz ki "ölümler değil, YAŞAM'dır kutsal olan". Barış demek yaşamak demek.

Ankara'ya ulaştık. Otobüslerden iniyorduk, diğer illerden gelenlerle beraber. İnince tek

tek yürümek zorunda kalmıştık kalabalıktan ötürü. Alana doğru yürümeye devam ettik. Mahşeri bir kalabalık vardı. Kimi horon vuruyor, kimi halay çekiyor, kimi türkü ve marş söylüyordu, kimileri tüm bu coşkuya eşlik ediyordu, kimileri ise arkadaşlarıyla hasret gideriyordu.

Otobüsten inince tek tek yürümek zorunda kaldığımız için etrafımıza bakınarak yürüyorduk, acaba 'Tekirdağ nerde kortej oluşturacak?' ve "Diğer illerden gelen eskimeyen dostlar nerede" diye bakına bakına yürüyorduk, telefonla ulaşmaya çalışıyorum, olmuyor, 'bağlantı kesildi' diyor. Bende takılıyorum arkadaşlarıma, 'arama yapmıyor telefonum buraya da mı jammer konulmuş' diye, çevremize bakarak yürümeye devam ediyorduk ki... O ses duyuldu!

Sesle beraber dizlerimin üstüne düştüm. Düşmüş olmamın şaşkınlığını yaşarken başımı koruma altına aldım hemen; çünkü geçmiş eylem ve mitinglerimizde olduğu gibi gaz bombası atıldığını sanıyordum. İki saniye sonra fark ettim öldürüldüğümüzü ve gerçek bomba patladığını.

Eyvahlar olsun! Lanet olsun! Öldük, öldürüldük, bunlar bizi öldürecek, buradan çıkamayacağız diye yere vurduğumu hatırlıyorum.

O an. Öyle bir andı ki, patlamayla gelen tek bir an; ama içinde bitip tükenmeyen sonsuzluk ve sonsuzluğun içinde barınan o bitip tükenmeyen o tek bir an. Öldük, öldürüldük, buradan çıkamayacağız...

Etrafımızda uzayıp giden ölüm sessizliği feryatlarla, çığlıklarla, ağıtlarla, ağlamalarla, 'yardım edin' iniltileriyle aralanmaya başlandı. Kafamı şöyle yana çevirecek oldum ki ne göreyim... Ölümler, yaralılar, kopan parçalar, kan ve burnuma gelen yanık et kokusu... Offf bu yanık et kokusu arkadaşlarımıza aitti. O yanık insan eti kokusu, öyle bir kokuydu ki anlatamam hala gelir durur o koku burnuma... Canım yanar tekrar tekrar.

İşte bu yanık kokusunu aldığım da "Halepçe"! diye kocaman soru işareti belirdi beynimde 'Yoksa kimyasal silah mı kullanıldı?' diye "Yoo bu olmasın lütfen, kimyasal atılmamış olsun" diye diledim. Lanet olsun diye çığlık atarak ayağa kalkmaya çalıştım. Ayağa kalkıp yaralılara koşmalıyım, geçecek demeliydim. Doktor değildim, ama ellerinden tutup kurtulacağız, yalnız değiliz, beraberiz demem gerektiğini çok iyi biliyordum. Bir kez daha doğrulmaya çalıştım yanımdaki arkadaşlarımla beraber ama bu kez de olmadı, yaralıyım dedim ve olduğum yerde uzatmaya çalıştım bacaklarımı. Nerden bilebilirdim ki bilyelerin dizimden girip bacaklarımı kıldığını ve bu bilyeleri bir ömür bedenimde taşımak zorunda kalacağımı... Barış diye haykıran pankartlarımızla taşınacağımızı ya da pankartlarımızı ve büyük öğretmen Fakir Baykurt'tan devraldığımız mücadele bayrağımızı yitirdiğimiz yoldaşlarımızın üstüne örtmek zorunda kalacağımızı...

Sonrasında bize reva görülen biber gazı geldi. Biber gazı attılar biz o haldeyken. Hala akılım almıyor, niye atıldığını, atılması için hiçbir gerekçe yoktu ama yine de atıldı. Kaçsan kaçamazsın, direnç göstermek istesen ayağa kalkamıyorsun ki. Eyvahlar olsun dedim, canlı canlı ezileceğiz ve ezilmeyi göz önüne alarak öylece beklemeye devam ettim.

Lakin alandaki arkadaşlarımız böyle bir facianın yaşanmasına müsaade etmediler. Öyle büyük bir dayanışma ruhu ve öyle bir güç ile yaşayan-yaşamayan arkadaşlara ilk müdahalede bulundu o güzel yoldaşlarımız.

İşte o zaman hiçbir insana yardım edememenin, yoksun kalmanın eksikliği çörekleniyüreğime. Havada yanık et kokusu, toz, duman, kan, parçalanmış organlar yerlerde, üzerlerimizde et parçaları... Sağa bakıyorum, sola bakıyorum, geriye ve öne baktığımda aynı manzara! Yerde öylece kımıldamadan yatan yitirdiklerimiz, can çekişen yaralılar, parçalanmış vücutlar... Bu korkunç bir rüya olmalıydı, uyanmak gerekiyor bu kötü rüyadan daha barış diye haykıracaktık. Ama olmadı acı bir gerçekmiş gördüklerimiz.

Barış demek suçmuş, barış diyenlere ölüm sunulmuş meğer benim ülkemde... 'Kimleri kaybettik? Acımızın büyüklüğü ne kadar korkunç acaba?' diye düşünürken: 'Korkma, sakın ol, şarapnel girmiş, bacakların

kırık, iyileşeceksin ama biraz bekleyeceksin' cümleleri...

Ne önemi vardı ki bunların, gözlerimin önünde duran manzara karşısında, ne önemi vardı ki yitirdiklerimiz yanında. Bana ne olduğunun, neyim olduğunu, yaralarımın ve kırıklarımın ağırlığını hafifliğini hiç merak etmedim ve merak etmeye de niyetim yoktu. Şunu çok iyi biliyordum ki soğukkanlılığımı yitirmemeliydim, ağlamamalıyım ki insanlara bir zerrecik bile olsa destek verebileyim. Biliyorum ki ben ağlamaya başlasaydım bizler için koşuşturan müdahalelerde bulunan arkadaşlarımızın gözyaşları sel olup akmaya hazırda ve bu da işleri daha da zorlaştıracaktı. Ağlamadım orda ve sonrasında da. Direnç göstereceğiz ki mücadeleye kaldığımız yerden devam

edebilelim. Her gelen bacaklarımı gördükten sonra panik haliyle gövdemi ve özellikle başımı kontrol ediyordu. 'Yok bir şeyim, sadece bacaklarım' diyordum ama dinletemiyordum. Gece hastanede fark edecektim bu paniğin sebebini. Meğer yoldaşlarımızın kanıyla yıkanmış saçlarım ve beni görenler kanın benden geldiğini sanmışlar.

Mitinge gelen her bir arkadaşımız birer barış güverciniydi... Kıydılar, kıymaya da devam ediyor zalimler. Zalimlere inat emek, barış ve demokrasi mücadelemize kaldığımız yerden devam edeceğiz. Bilsinler ki bu mücadeleye adanmıştır hayatlarımız. Zalimlerin, cellatların üstüne üstüne yürüyeceğiz. Biz "Barış" a inanıyor ve güveniyoruz elbette. Bir gün barış gelecek kan, barut ve yanmış et kokan bu topraklara...

Bir kere daha gördük örgütlü mücadelenin ne anlamlı, ne güzel, ne umut ve güç verici olduğunu. Patlamadan sonra yapılan fiziksel ve psikolojik müdahaleler, yaralı ve ölülerin taşınması, hastanelerdeki dayanışma, ki özellikle Numune Hastanesinin bahçesinde oluşturulup tüm hastanelerdeki yaralıları ve yakınlarını yalnız bırakmayan, Adli Tıpta ve morglarda teşhis edilen-edilemeyen tüm arkadaşlarımızın ailelerini yalnız bırakmayan sevgili kriz masasındaki arkadaşlarımız, il il cenazelere taziyelere giden konfederasyonumuzun ve bağlı sendikalarımızın MYK'larında görevli arkadaşlarımız, sendika şubelerimiz, temsilciliklerimiz hepsi bu dayanışmayı ve örgütlü mücadeleyi anlatıyor aslında...

Zalimler cehenneminden çıkalı iki ay oldu. Ve ben şimdilik sol bacağıma basarak yürüteçle yürümeye başlamış olsam da sevinemiyorum. Hastanelerdeki diğer yaralı yoldaşlarla ve hastanelerde bizi yalnız bırakmayan sevgili yoldaşlarımızla hafifletmeye çalıştık acılarımızı, ağrılarımızı... İyi ki varsınız. Hepinize sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Evet içime sığmayan, ifade edemediğim o kadar çok şey var ki... Anlatmaya çalıştım dilimin, yüreğimin müsaade ettiği kadarıyla 10 Ekim 2015 'i... Unutulmayacak kanlı gün...

10 Ekim 2015 Cumartesi... Zalimler cehenneminden her ne kadar yaralı olarak çıkmış ve ayağa kalkmış olsam da, ben hala üşüyorum...

Yaşamının ağırlığı boynumda...

Çocuk İhmali ve İstismarı

Helin Mutlu

Eğitim Sen Toplumsal Cinsiyet Uzmanı

Türkiye’de çocuk haklarından bahsetmek bile başlı başına sıkıntılı bir konu haline gelmektedir. 18 yaşından küçük her bireyin ‘çocuk’ olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Ancak ülkemizde çocuk haklarını merkezine almayan politikalar üretilmektedir. Özellikle son yıllarda devlet eliyle çocuklar sokak ortasında öldürülürken; başta yaşam hakkı olmak üzere çocukların çocuk olmalarından kaynaklı sahip oldukları tüm haklar ihlal edilmektedir. AKP iktidarı döneminde devletin kolluk güçleri tarafından öldürülen çocuk sayısı 241’dir. Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin bile çekinceli üç madde ile kabul edildiği Türkiye’de sendikalar başta olmak üzere çocukların temel haklarını koruyan bir perspektifle hareket edilmesi önem kazanmaktadır.

Giderek yaygınlaşan ihmal ve istismarı konuşmadan önce sendikamızın ‘çocuk’ tanımına değinmek anlamlı olacaktır. Eğitim ve bilim iş kolunda çalışanları örgütleyen demokratik bir kurumun temsilcileri olarak; çocukların özgür ve eşit bir gelecekte yaşamaları için mücadele etmekteyiz. Mücadele amacımızın basit bir talepten öte somut bir gerçekliğe dönüşmesi noktasında

üzerimize düşen sorumluluğun farkındayız. Bize göre; çocukluk, tarihsel ve toplumsal bir olgu olarak, yaşanan zamana ve mekâna, ülkeye, içinde bulunulan sınıfa ve maddi koşullara göre değişir. Bu bağlam içinde çocukluk koşulları, ailenin ait olduğu sınıfsal konuma göre belirlenir. Günümüzde de çocuklar, neo-liberal kapitalizmin ürettiği toplumsal eşitsizliklerin sonuçlarını aileleriyle, ait oldukları toplumsal sınıfla birlikte paylaşmaktadır.

Çocukları içinde bulundukları toplumun erkek egemen, kapitalist, otoriter ve anti-demokratik özellikleri içerisinde değerlendirdiğimizde, aslında çocukların sorunlarının değil toplumun sorunlarının söz konusu olduğunu görmüş oluruz. Toplumsal yaşam içerisinde artan kadın düşmanlığı eril zihniyetten beslenmekte ve çocukların ihmal ve istismarı ortaya çıkmaktadır. AKP hükümeti döneminde artan erkek şiddeti çocuk istismarını da arttırmıştır. 2003 yılında 3.956 kişi çocuklara yönelik cinsel istismardan dolayı mahkum olmuşken bu sayı 10 yılda 2.5 katına çıkmıştır. Tüm bu istatistikler içerisinde çocukların yaşamlarını savunmak görevi biz eğitim ve bilim emekçilerinin en önemli görevidir.

İhmal Nedir?

Çocuğun gelişimi ve yararını gözetmeden yapılan davranışları kapsar. Ekonomik, coğrafi ya da fiziksel koşullara bağlı olmadan; bilerek ve isteyerek bakmakla yükümlü olunan çocuğun sağlığını, eğitimini, beslenmesini, barınmasını ve güvenli şekilde yaşamasını tehdit altına alan davranışlara ihmal denir. Yoksul olmak, zor koşullarda yaşamak, imkânların kısıtlı olması ihmalin gerekçesi olamaz. Çünkü ihmal var olan olanakların çocuğun yararına kullanılmamasıdır.

Duygusal İstismar Nedir?

Çocuğun ilgi ve sevgiden yoksun bırakılmasıdır. Çocuğun duygu ve düşüncelerinin ciddiye alınmaması, onunla alay edilmesi,

aşağılanması ve kendini gerçekleştirebilecek etkinliklerden mahrum bırakılması sonucunda ortaya çıkar. Tanımlanması zor olsa bile sıklıkla görülür. Çoğunlukla bilinçsizlikten kaynaklanır ve farklı kültürel davranışlarla maskelenir. Örneğin kız çocuklarına erkek çocuklarına göre daha az saygı duyulması duygusal istismarın bir türü olarak karşımıza çıkmaktadır

BAŞVURU

Bir çocuğun ihmale, fiziksel ya da cinsel istismara uğradığını düşünüyorsanız ya da şüpheleniyorsanız gerekli tedbirlerin alınması için başvuruda bulunmalısınız. T.C.K'nın 279. maddesine göre bildirimde bulunmayan kamu görevlileri hakkında cezai işlem uygulanacaktır.

Başvurulacak Yerler

- Okulun rehberlik öğretmenine (Okul Öncesi Kurumlarda rehberlik öğretmeni olmadığı için doğrudan okul idaresine)
- Okul İdaresine
- Rehberlik ve Araştırma Merkezine
- Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna
- Baroların Çocuk Hakları Merkezlerine
- Emniyet Müdürlüğü Çocuk Şubesi birimlerine başvuru yapılmalıdır.

Başvuru telefon üzerinden ya da yazılı olarak yapılabilir. Herkesin çocuğu ihmalden korumak için başvuru yapmakla yükümlü olduğu unutulmamalıdır.

şubelerden

ANKARA

AĞRI

BARTIN

BATMAN

şubelerden

ÇORUM

DİYARBAKIR

GİRESUN

İSKENDERUN

İSTANBUL

şubelerden

KIRIKKALE

KONYA

KIRIKLARELİ

MARDİN

şubelerden

MUĞLA

SAKARYA

SAMSUN

TRABZON

VAN

ZONGULDAK

şubelerden

MERSİN

ANKARA 4

KOCAELİ

BALIKESİR

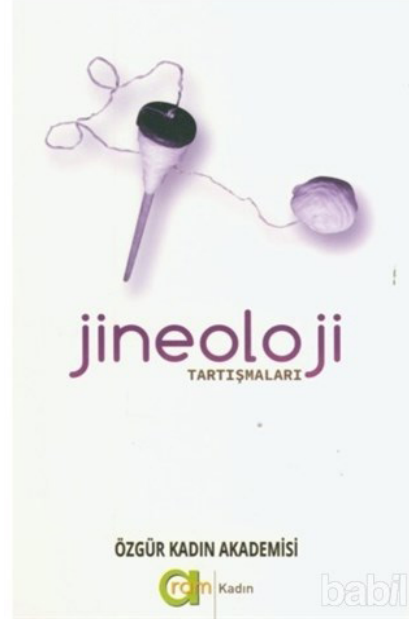
MUŞ

kadın kütüphanesi

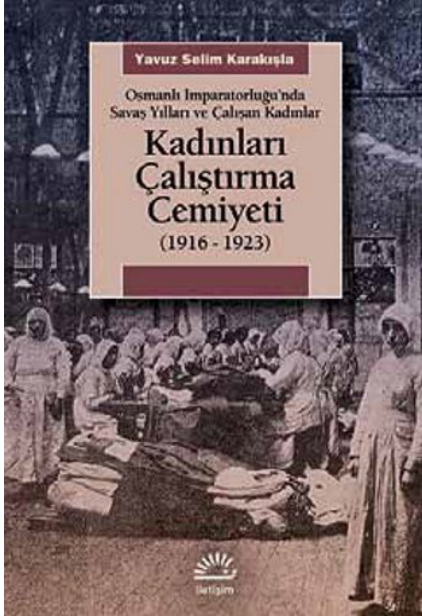
Jineoloji Tartışmaları

Özgür Kadın Akademisi / Aram Yayınları

Türkiye'nin ve Kürdistan'ın çeşitli cezaevlerinde kalan siyasi kadın tutsakların hazırladığı "Jineoloji (Kadın bilimi)" kitabı çıktı. Amed Özgür Kadın Akademisi tarafından derlenen kitapta 17 kadının yazısı yer alıyor. Kitap farklı cezaevlerinde olan kadınların birbirleriyle zor şartlarda iletişim kurarak ortaya çıkardığı kolektif bir ürün. Kitabı değerlendiren Kongreye Jinên Azad (KJA) Aktivisti Mekiye Ormancı, Kürt kadınlarının ilk defa kolektif bir çalışma ile kitap çıkardığını belirterek, Jineoloji kitabını okuyanların dilinden, pratiğine kadar kendine bir yöntem belirleyeceğini belirtti.

Kadınları Çalıştırma Cemiyeti 1916 - 1923

Osmanlı İmparatorluğu'nda Savaş Yılları ve Çalışan Kadınlar

Yazar: Yavuz Selim Karakışla / İletişim Yayınları

Yavuz Selim Karakışla, Kadınları Çalıştırma Cemiyeti (1916-1923) başlıklı bu araştırmasında, Birinci Dünya Savaşı sırasında yaşanan toplumsal yıkıma başka bir açıdan yaklaşıyor. Kadınların işgücüne katıldığı, iktisadın seferberlik haline galebe çaldığı, sosyal alanda dönüşümün yaşandığı bir tarih kesitine yoğunlaşıyor. Devlet, savaş ve iktisadi rasyonalizasyon çerçevesinde yeniden biçimlenen emek süreçlerinin, kadınların toplumsal statülerinde nasıl değişikliklere sebep olduğunu araştırıyor. Kadınları Çalıştırma Cemiyeti (1916-1923) yalnızca siyasi tarihle sınırlı kalmayan, toplumsal cinsiyet, kadın tarihi ve emek tarihi literatürüne de katkıda bulunan, ayrıntılı bir araştırma...

kadın kütüphanesi

Bu Çamuru Beraber Çiğnedik

Bir Gecekondu Mahallesi Hikâyesi

Yazar: Burcu Şentürk / İletişim Yayınları

Burcu Şentürk, gecekondu gerçekliğine başka bir pencereden bakıyor: Bir ortak hayat kurma, dayanışma tecrübesi olarak, bir yaşam dünyası olarak; kentsel hareketlerin ve mücadelelerin özgün ve canlı bir örneği olarak. İlk yerleşimlerden, kentsel dönüşüme dek...

Ankara-Mamak'taki Ege Mahallesi örneğinde, Türkiye'nin gecekondu tarihinin bir hikâyesi var bu kitapta. Toplumsal ve iktisadi rejimin değişimine bağlı olarak gecekonduların ve gecekonducuların nasıl değiştiğinin hikâyesi... Bu hikâyenin içinde ayrı bir hikâye de gecekondu kadını emeği hakkında.

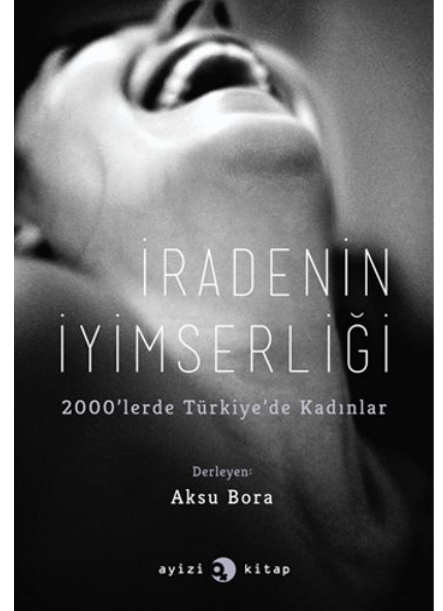
İradenin İyimsirliği

2000'lerde Türkiye'de Kadınlar

Derleyen: Burcu Şentürk / Ayızı Kitap

21. Yüzyıl için "kadınların yüzyılı" dendi, bunun bazı haklı sebepleri de vardı; ama kadınlık tecrübesinin önemli kısmı hâlâ görünmüyor, sayılmıyor, temsil edilmiyor. Evet kadınlar daha çok görünüyorlar, onlar hakkında daha çok konuşuluyor ama hangi hikâyeler içinde? Kadınlar kendi hikâyelerini ne kadar anlatabiliyorlar? Belki şöyle sormak daha doğru olur: Kadınlar kendi hikâyelerini ne kadar yaratabiliyorlar? Çünkü bilirsiniz, temsilin bir güçlüğü, hep önceden anlatılmış bir hikâyeye düşmesidir; onun için temsil ile rol birbirine karışır pek çok zaman, kendinizi yazılmış bir piyeste figüran buluvermeniz işten değildir.

İradenin İyimsirliği, kendi hikâyelerini yaratan kadınlar hakkında bir kitap. İçine itilip durduğumuz hikâyelere düşmemek için ihtiyacımız olan şey, iradenin iyimsirliği; kendi hikâyelerimizi yaratma iradesi.

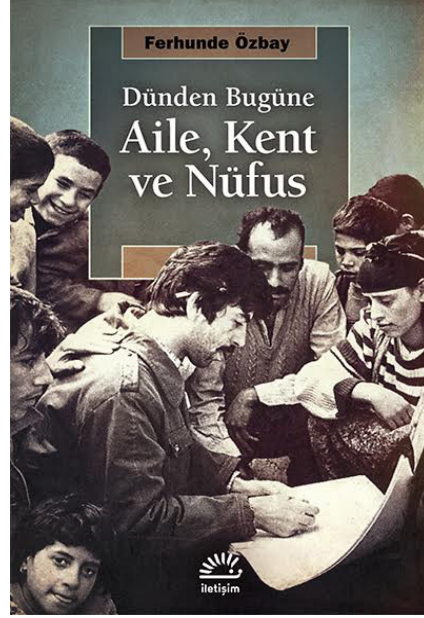

kadın kütüphanesi

Dünden Bugüne Aile, Kent, Nüfus

Yazar: Ferhunde Özbay / İletişim Yayınları

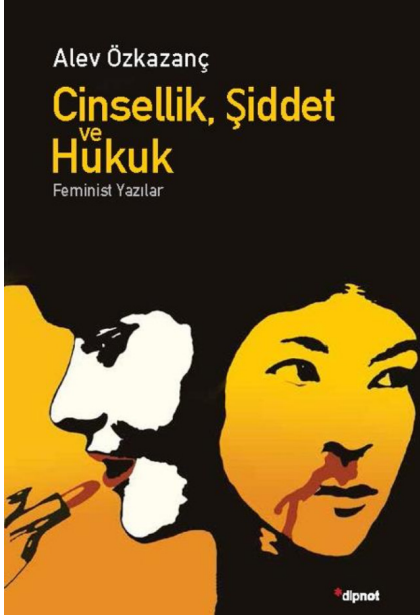
Türkiye'nin 1980'lerden günümüze geçirdiği değişim sosyal, kültürel, iktisadi ve tarihsel sonuçlar üretiyor. Toplumsal yaşamda bu değişimleri ve yarattıkları etkiyi görmek mümkün. Ancak görüneni anlamak ve analiz edebilmek için alan araştırmaları, veriler ve bu bilgilerin kullanılabileceği kapsamlı bir değerlendirme çerçevesi ile tarihsel karşılaştırma imkânları da yaratmak gerekiyor. Ferhunde Özbay'ın 30 yıllık bir dönemi kapsayan makalelerinin derlendiği Aile, Kent ve Nüfus, yaşanan değişimi ve dönüşümü kavramak için bu imkânı sunuyor. Özbay'ın çalışmalarında sınıf, cinsiyet, iktidar ve emek birarada tarihsel bir perspektif içinde yer buluyor.

Cinsellik, Şiddet ve Hukuk

Feminist Yazılar

Derleyen: Alev Özkazanç / Dipnot Yayınları

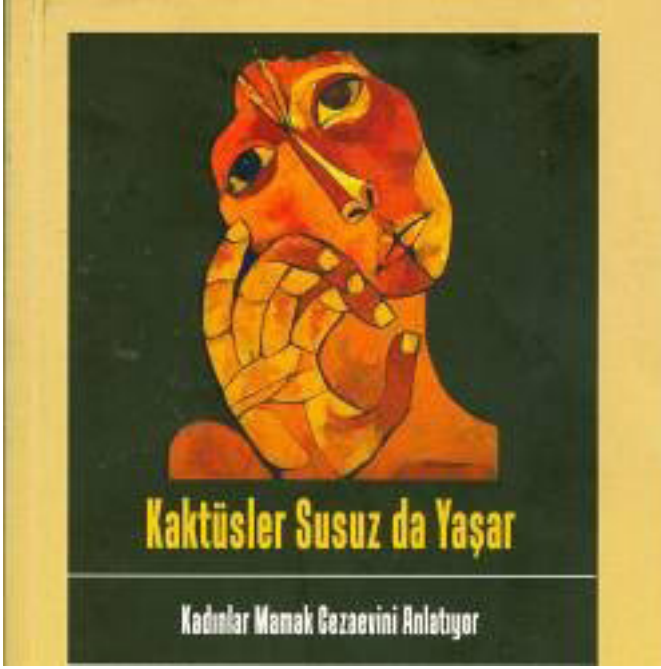
Alev Özkazanç bu ilk "feminist" kitabında 2009 yılından itibaren cinsellik, şiddet ve hukuk konusunda yazmış olduğu yazıları bir araya getirerek okurun ilgisine sunuyor. Yazar, ele aldığı konuları, bu konular üzerinde uzmanlaşmış bir akademisyen olarak değil, daha çok belirli bir politik kaygıyla hareket eden bir feminist olarak çözümlüyor. Bu çerçevede, hâkim bazı feminist söylemleri ve tavırları içkin bir eleştiriye davet eden yazar, kitabında asıl olarak cinsel şiddet ve hukuk ilişkisine dair öz-eleştirel bir politik perspektif geliştirilmeye çalışıyor.

kadın kütüphanesi

Kaktüsler Susuz da Yaşar

Kadınlar Mamak Cezaevini Anlatıyor

Dipnot Yayınları

"...Orada büyüdük... Orada tanıdık kendimizi ve birbirimizi... İnsanı, insanlığı, dostluğu dayanışmayı... Sevmenin geçekten ne demek olduğunu... Ve de birbirimizi farklılıklarımızla sevmeyi... Sırt sırta omuz omuza vermeyi... Konuşmadan, sessiz yüreklerin sesiyle iletişim kurabilmeyi..."

Sonsöz'den...

"Zorlu bir çalışmayı her şeye rağmen başarıyla tamamladık. Bunca emeği heba etmedik.

Ankara Emniyet Müdürlüğü 1. Şube, 2. Şube ve DAL'daki işkencehanelerde İki Yıllık Eğitim Enstitüsü'nde Mamak Cezaevinin A-B-C-D Bloklarında tecrit hücrelerinde ve tabutluklarında yaşadıklarımızı yüz binlerce insan yaşadı.

Bir daha hiç kimseye yaşatılmasın... Hele de çocuklarımıza...

Bizler her şeye rağmen ve hâlâ tüm insanların özgür ve eşit olabileceği bir dünyanın hem gerekli hem de mümkün olduğu umudu ve inancı içindeyiz.

Toplumsal insanlığı ve dünyayı ileriye taşıyan her mücadelede, gücümüzü gücünüze katın...

Mamaklı Kadınlar Kitap Grubu..."

ANA YURDU

Yapım: 2015 Türkiye- Yunanistan

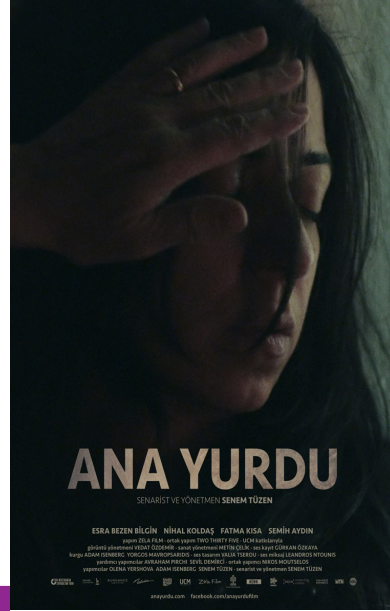
Yönetmen: Senem Tüzen

Oyuncular: Esra Bezen Bilgin, Nihal Koldaş, Semih Aydın

Tür: Dram

Film Özeti

Sancılı bir boşanma sürecinin ardından yeni yeni toparlanmaya başlayan Nesrin ofisteki işinden ayrılır ve İstanbul'daki evini terk eder. Nesrin artık hayatta olmayan babaannesinden kalan Anadolu'daki boş köy evinin yolunu tutar. Çocukluğundan beri yazar olmanın hayallerini kurmuştur ve bu evde ilk romanını tamamlamaya karar verir. Ancak uzun zamandır görüşmediği ve de anlaşılamadığı annesinin çat kapı evde belirmesiyle planları yarıda kalır. Şimdi ikisi için de birbirlerinin karanlık yanlarıyla yüzleşme zamanıdır.

KADIN OLDUĞUM GÜN

Yapım: 2000 – İran

Yönetmen: Marziyeh Makhmalbaf

Oyuncular: Shahr Banou Sisizadeh, Hassan Nebhan, Ameneh Passand, Norieh Mahigiran, Badr Iravani

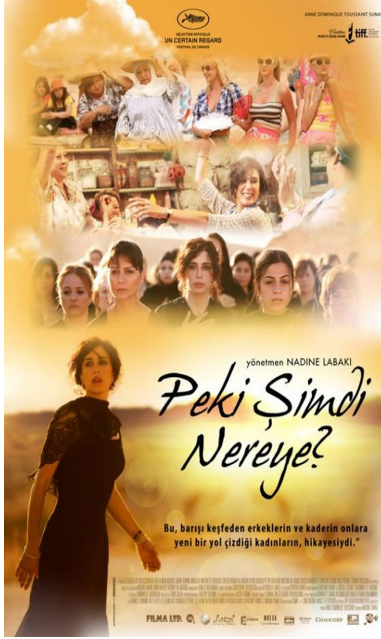
Tür: Dram, Politik

Film Özeti

Üç farklı jenerasyonun İran'da kadın olmak üzerine yaşadığı problemleri anlatıyor film. İran sineması denince akla ilk gelen isim olan Mohsen Makhmalbaf'ın eşi Marziyeh Makhmalbaf yönetmenliğindeki filmde, hikaye üç farklı episoda bölünüyor. İlk bölümünde dokuzuncu yaş gününde artık İran geleneklerine göre kadın olduğunu ve artık dışarıda gönlünce arkadaşı Hasan'la oynayamayacağını öğrenen Hava'nın hikayesini izliyoruz. İkinci bölümde kocasının izni olmamasına rağmen bir bisiklet yarışına katılan Ahoo'nun dramını, son bölümde ise alışveriş merkezindeki Hoor'a adlı yaşlı bir kadının bu zamana dek kullanmadığı ve reddettiği tüm beyaz eşyaları alışını izliyoruz.

sinema

Peki Şimdi Nereye?

Yapım: Fransa, Lübnan

Yönetmen: Nadine Labaki

Oyuncular: Nadine Labaki, Yvonne Maalouf, Claude Baz Moussawbaa

Tür: Dramatik Komedi

Film Özeti

Ortadoğu'nun diken üstündeki coğrafyasında dinsel çatışmalara ve savaşın anlamsızlığına kadınların zeki ve pratik çözümleriyle cevap veren Labaki kamerasını Lübnan'da hiçliğin ortasında küçük bir köye çeviriyor. Savaş sonrası Müslüman-Hristiyan ayrımı yapmadan yaşamaya devam eden köylüler çatışma haberlerinin gelmesi üzerine birbirlerine düşman kesilmeye başlarlar Şiddeti çıkartan erkekleri yatıştırma görevi ise kendilerine has yöntemlerle kadınlara düşer.

WILD (YABAN)

Yapım: ABD

Yönetmen: Jean-Marc Vallée

Oyuncular: Reese Witherspoon, Laura Dern, Gaby Hoffmann

Tür: Biyografi, Dram

Film Özeti

Cheryl Strayed çok sevdiği annesinin ölümüyle sarsılmış, uyuşturucu bağımlısı ve evliliğinin sona ermesiyle kendini yok etmeye adanmış bir kadındır. Cheryl annesi Bobbi'nin hatıraları başta olmak üzere geçmişin kabuslarıyla boğuşurken bir anda radikal bir karar alır. Çantasını alıp yollara düşecek ve Amerika'nın en uzun, zorlu ve tehlikeli bölgelerinden biri olan Pasifik Crest Yolu'nda tek başına yürüyecektir. Bu tehlikeli ancak tazeleyici macera süresince yorgunluk, umutsuzluk ve karamsarlığın yanı sıra ona yaşadığını hissettirecek güzel duygularla uzun bir aradan sonra tekrar karşılaşacaktır.

